БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 98 (4990)
Вторник
Майн
14
1946 он

Сэн 20 мүнгэн.

1947 онhоо эхилээд колхоз ба совхоз бүхэн олон жэлэй үбhэ ногоо тарилгые уялгата ёhоор хэхэ ба тэдэндэ баталагдаhан гүрэнэй түсэбүүдтэй тааралдуулан үбhэ ногооной өөрынгөө үрhэ хүрэнгөөр өөрыгөө хангаха ёhотой.

„Правда".

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТАЛААР ГҮРЭНЭЙ ШУХАЛЫН ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУДАЙ НЭГЭН

...нэ Сталинска табанжэлэй гайхам... ехэ программа хадаа хүндэ ин... ба транспортые түрүүшын ээл... хүгжөөхэтэй хамта, үргэн хэрэг... эд товарнуудые үйлэдбэрилдэг ажа... үйлэдбэриин ба хүдөө ажахын ургалтые ...хаха, Советскэ Союзай арадуудай ма... үнэр баян байдалые хангаха ...рон соогоо үргэн хэрэгсэлэй гол ...үүдые элбэг дэлбэг болгохо ганса... табанжэл соо манай хүдөө ажа... продукци 1940 онтой сасуулбал 27 ...ентээр ехэ болгохо ёhотой. Манай по... хадаа табанжэлэй эсэстэ үшөө ...шье үгөөгүй тиимэ ехэ талхан, ... свекла ба лен, манай фермэнүүд ...а, hү, тоhо ба ноохо үгэхэ байна.

...нуудай ургасые ба хүдөө ажахын ... продуктнуудай валова суглуулга... дэшэлүүлхэ талаар табанжэлэй ...эй даалгабаринуудые дүүргэлтэ ха... газартаряалангай культурые нилээд ... дээшэлүүлхэ ба түрүү агрономичеэ... наукын амжалтануудые үргэнөөр ...хые эрихэ байна. Манай социалис... хүдөө ажахын үйлэдбэри хадаа ... ехэ культурна ба ашаг шэмэ ехэ... болохо ёhотой. Энэ зорилгые бэе... түлөө тэмсэлдэ мүнөөдэр тун... гдажа байгаа «колхозууд ба совхо... үбhэ ногоо тарилга үргэдхэхэ ба ...жэлэй ногоонуудай ургасые дээшэ... тушаа хэмжээнүүд тухай» СССР-...Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гай... ...агта үүргэ дүүргэхэ байна.

...хозуу ба совхозуудта үбhэ ногоо ... хадаа газарай хүрьhэнэй үрэжэлые ...болгоходо ба малажалда үбhэ тэжээ... бата бэхи база байгуулхада онсо ... удхашанартай гээшэ. Хүгжэнги ...үбhэ ногоо тарилгагүйгөөр үндэр ...шье, малажалай найдамтай ургал... хангажа болохогүй гэжэ түрүү ...номическа наукаар элирхэйлэн ба... ...даhан ба колхозуудай дүй дүршэлөөр ...гдэhэн байна. Үбhэ ногоо тарилга ... газарай хүрьhэ ехэ үрэжэлтэй ... ба полинуудай ургасые дээшэ... барагдашагүй үндэhэ hуурипь га... ...хэдэ үлүү болохогүй. Үндэр ехээр ...нги үбhэ ногооной тарилгагүйгөөр ... эмхидхэгдэhэн хүдөө ажахын үй... ...илгэ байхагүй. Үбhэ ногоо тарил... ушар байдал хадаа хүдөө ажахын ...лтын гансал мүнөөдэрэй хэмжээе ..., харин мүн тэрэнэй үглөөдэрэй хэм..., тэрэнэй саашанхи ургалтые элир... гээшэ.

...най урдахи жэлнүүдтэ колхозууд ...вхозууд тарилгын талмайе үргэдхэхэ ... жэлэй үбhэ ногоонуудай ургасые ...үүлхэ талаар нилээд ехэ амжалта... ...е туйлаhан байна. Гансахан 1936—... онуудай үедэ олон жэлэй үбhэ но... ...ой тарилгын талмай 2,5 миллион ...hаа 5,4 миллион гектар хүртэр, ...гын талмай—4-hөө 9,3 миллион ... хүртэр ургаhан байха юм. Тиигэ... ...е үбhэ ногооной тарилгын хүгжэл... хэмжээ хадаа мүн тэдэшье жэлнүүд... ...лтатайда тоологдожо шадагда... ...й байгаа. Тэрэ хадаа зүб севооборот ...а ба малажалда бата бэхи үбhэ ...эй база байгуулха зорилгонуудай ...эндэ байгаагүй. Зүгөөр тэрэ болбол ...й газартаряалангай культурын хэл... ...гүйгөөр ургажа байhан, ургасын ...ложо байhан, адууhа малда хэрэг... ...дэр дээдэ шанартай үбhэ тэжээ... ...лигуудай ургажа байhан тиимэ ... байгаа.

...н сэрэгэй үедэ олон жэлэй үбhэ ...ной тарилгын ба сабшалгын талмай ...й нилээд ехээр бага болоhонине ...хэ хэрэгтэй болоно. Энээнине ... дайнай үеын бэрхэшээлнүүдээр ...рилха болоо hаа буруу болоно ... Үбhэ ногооной тарилгын hулаар ...эй гол шалтагаанинь хадаа үб... ...ногооной тарилтын удхашапарые ню... ...советскэ органуудай, колхозуудай, ...үүд ба совхозуудай олонхон хүтэлбэ... ...эй хүсэдөөр сэгнэдэггүй ябадал... ...оно гээшэ. Энээнhээ боложо үбhэ ...ой тарилгын талмайнууд бага боло..., тэдэнине элдүүрилхэ агротехникэ ... хэмжээндэ байhан ба үрhэ хүрэн... ...лтэ хоролтодо хүргэдэг үбhэ хү... талмайе тэсэшэгүй муугаар хуряа... ...алнууд бии байба.

...Р-эй Министрнүүдэй Совет хадаа

үбhэ ногоо тарилгада нютагай советскэ органуудай анхаралгүйгөөр хандадагые өөрынгөө тогтоолдо шүүмжэлээд, «үбhэ ногоо тарилгын удхашанарые хүсэдөөр сэгнэдэггүй ябадалые үгы хэхэ, олон жэлэй ба нэгэ жэлэй үбhэ ногооной тарилгые хүдөө ажахын талаар гүрэнэй шухалын шухала зорилгонуудай нэгэнинь гэжэ тоолоод үбhэ ногооной тарилгын талмайе нилээд ехээр үргэдхэхын тушаа, шухала хэмжээнүүдые абахые» уялгална..

Ябажа байгаа табанжэлдэ олон жэлэй үбhэ ногоо тарилгада нютагай советскэ хэхэ ба үрhэ хүрэнгын суглуулгые дээшэлүүлхэ тушаа даалгабаринуудые правительство тогтообо. 1950 ондо колхозуудта олонжэлэй үбhэ ногооной тарилгын талмай 8000 мянган гектар хүртэр, сабшалгын талмай—15300 мянган гектар хүртэр үргэдхэгдэхэ ёhотой. Ерэхэ жэлдэ үбhэ ногоо тарилгын хэмжээ дайнай урда тээхи хэмжээнhээ үлүү гараха ёhотой. 1947 онhоо эхилээд колхоз ба совхоз бүхэн олон жэлэй үбhэ ногоо тарилгые уялгата ёhоор хэхэ ба тэдэндэ баталагдаhан гүрэнэй түсэбүүдтэй тааралдуулан үбhэ ногооной өөрынгөө үрhэ хүрэнгөөр өөрыгөө хангаха ёhотой.

Правительствын тогтооhон даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө тэмсэл хадаа ехэхэн оролдолго хүсэлэл гаргахые эрихэ байна. Зүгөөр тэдэ даалгабаринууд область, район, колхоз ба совхоз бүхэнөөр дүүргэгдэжэ шадагдаха ба дүүргэгдэхэшье ёhотой. Энээнэй түлөө үрhэ хүрэнгэ суглуулгые, бэлэдхэлые ба худалдаха ябадалые эмхидхэхэ тушаа, үрhэ хүрэнгын ажахы ба олон жэлэй үбhэ ногооe болбосоруулха агротехникэ тушаа правительствын хараалhан хэмжээнүүдые хазагайруулашагүйгөөр бэелүүлхэ хэрэгтэй. Энээнэй түлөө олон жэлэй үбhэ ногооной үрhэ хүрэнгые болбосоруулха тушаа амжалтатай хүдэлмэринүүдэй түлөө урмашуулха, шагнаха хэмжээнүүдые үргэнөөр ойлгуулха ба бүхы колхозниигуудые үбhэ ногоо тарилгын хүгжэлтын түлөө тэмсэлдэ элсүүлхэ хэрэгтэй.

Шэнэ табанжэлдэ үбhэ ногооной тарилгын ургалта хадаа ябажа байгаа жэлдэ үбhэ ногооной тарилгын талаар даалгабаринуудые дүүргэhэнhээ ехэнхидээ дулдыдаха байна. Правительство хадаа 1946 ондо олон жэлэй үбhэ ногоо тариха үрhэ хүрэнгын талмайе үлөөхэ ба тэрэшэлэн үрhэ хүрэнгын талмайнуудые ёhотой hайнаар харууhалха, үрhэ хүрэнгые саг болзортонь хуряаха, сохихо ба үйрүүлхэ талаар гүрэнэй түсэбые дүүрэнээр дүүргэхые уялгалба. Мүнөө жэлдэ олон областьнууд, хизаарнууд ба республиканuудта үбhэ ногооной тарилгада анхаралаа нилээд ехээр хандуулдаг болоhонине олон ушар байдалнууд харуулна. Украинын олон колхозууд тэдэндэ тогтоогдоhон даалгабаринуудые дүүргэhэн ба үлүүлэн дүүргэhэн байна, эдэнhээ жэшээ абамаар гээшэ. Тиигэбэшье хэдэн районуудта үбhэ ногоо тарилга мүн мүнөөшье жэлдэ хангалтагүйгөөр ябана. Тэдэндэ, тусхайлхада, зарим нэгэн центральна районууд хабаадана. Үбhэ ногоо тарилгын талаар гээгдэлгэ хадаа орооhото ба техническэ культурануудай тарилгын талаар гээгдэhэнтэй адли тиимэ тэсэшэгүй гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Тогтоогдоhон түсэбые ойлгожо, тэрэниие заабол дүүргэхэ хэрэгтэй.

Агууехэ советскэ орон хадаа фашистска Германиие илаhанай хоёрдохи ойдо оробо. Илалтын Байндэрэй хүндэлэлдэ болоhон үсэгэлдэрэй салют-мэндын буудалгануудта советскэ хүнүүд хадаа шэнэ шэнэ туйлалтануудта уряалые дуулаhан байна. Сталинска приказаар зоригжуулагдаhан манай арад хадаа үшөө ехэ хүсэ зоригтойгоор табанжэлэй гүсэбэй гайхамшагта ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ оробо. Тэдэнэй алдарта зэргэдэ колхозниигууд ба колхозницанууд ябана. Тэдэнэр хадаа манай социалистическэ хүдөө ажахые эсэшэ сусашагүйгөөр хүгжөөнэ. Газартаряалан дээрэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа өөрынгөө инаг Эхэ оронной нэрэ түрэ, алдар соло ба хүсэ шадалые үшөө ехэ үргэхэ гэhэн үндэр дээдэ патриотическа зорилго тэдэниие хүтэлнэ гээшэ.

Майн 10-ай «Правдын» түрүү бэшэг.

ССР СОЮЗАЙ ФИНАНСЫН МИНИСТЕРСТВЫН МЭДЭЭСЭЛ

Энэ оной майн 4-дэ 20 миллиард түхэригтэ гаргагдаhан СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй Урьhаламжа 7 үдэрэй турша соо 21 миллиард 817 миллион 963 мянган түхэригтэ, 1 миллиард 817 миллион 963 мянган түхэригөөр үлүү тараагдаhан байна.

Энээнтэй дашарамдуулан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заабариин ёhоор саашадаа урьhаламжа захиха ябадалые 1946 оной майн 12-hоо хаа-хаанагүй болюулха гэhэн заабари СССР-эй Финансын Министерство үгэбэ.

СССР-эй Финансын Министр
А. ЗВЕРЕВ.

946 оной майн 11.

★ ★ ★

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ба ВКП(б)-эй Обкомдо

Шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй республиканска Доска байгуулха тухай

hаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол иимэ шухала тогтоол гаргаба:

1. Шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй республиканска Доска бии болгожо, Улан-Удэ городой Революциин Талмай дээрэ тогтоохо.

2. Ажахынгаа түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэhэн ба ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалтануудые туйлаhан ажаүйлэдбэри, транспорт ба хэлхээ-холбооной предприятинууд, колхозууд, совхозууд ба культурно-ажаhуудалай эмхи зургаанууд Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэхэ байна гэжэ тогтооко.

3. Хүндэлэлэй Доскада түрүүшүүлые бэшэхэ иимэ гурим тогтоохо гэбэл:

а). БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б) гэй Обкомой бюрогой хамтын тогтоолой ёhоор түрүү предприятинууд, колхозууд, совхозууд, МТС-үүд ба культурно-ажаhуудалай эмхи зургаанууд Хүндэлэлэй энэ Доскада бэшэгдэхэ байна;

б) түрүү предприятинууд—hара бүридэ ба тиин түрүү колхозууд, совхозууд, МТС-үүд ба культурно-ажаhуудалай эмхи зургаанууд квартал бүридэ Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэжэ байха;

в) колхозууд, совхозууд, МТС-үүд ба нютагай республиканска мэдэлэй предприятинууд ВКП(б)-гэй айкомууд ба райкомуудай болон аймагай болон районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршэлгын ёhоор, зохихо зохихо управленинүүд ба БМАССР-эй Министерствонүүдтэй зүбшэгдэн Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэхэ байна;

г) Союзна мэдэлэй городуудтахи предприятинууд горсоведүүдэй гүйсэдком болон ВКП(б)-гэй горкомуудай зууршалгаар, харин хүдөө нютагуудта байhан союзна мэдэлэй предприятинууд аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудай зууршалгаар Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэхэ байна.

Эмхитэй хүдэлмэри

Дунда-Худанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Хэжэнгэ) тарянажалай болон тракторна бригаданuудай членүүд хабарай тарилгын хүдэлмэриин эхилhэнhээ хойшо эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Эдэнэр социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо үндэр бүтээсэ туйлаха уялгануудые абаhан байгаа. Тиин, уялгануудаа болзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө оролдогшод эндэ олон. Бригадын трактористнууд Б. Номтоев, Хандуев болон Бадмаев гэгшэд үдэрhөө үдэртэ нормоёо 100—120 процент дүүргэнэд. Газар хахалагшад нүхэд Гармаев, Дэмбаев, Цыренбазаров ба борнойшод Дамбаев, Батуев гэгшэд тарилгын эхилhэнhээ хойшо үдэр бүри нормоёо 120 процент дүүргэжэ, абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байха юм.

Ц. ТОКТОХОЕВ.

Агротехникые хазагайрууална

hүүлэй жэлнүүдтэ Тарбагатайн аймагай колхозууд орооhото культурануудай үндэр ургаса хуряажа шадаагүй байна. Энээнэй гол шалтагаан хадаа олонхи колхозуудай тарилгын агротехникын заабаринуудые хазагайруулhан ябадалhаа болоно. 1945 оной тарилгые үнгэргэхэдөө зарим колхозууд газараа гүйхэнөөр хахалhан, мүн үрhээ гараар хаяhан, буртаг үбhэнтэй хүсэд тэмсэл хээгүй байгаа hэн.

Теэд, мүнөөшье жэлдэ эндэхи колхозууд нёгондонойнгоо алдуунуудые дахяад дабтажа байна. Жэшээлхэдэ, "Гигант" колхозойхид 4 тракторна, 4 морин сеялкэтэй байhан аад, олохон гектарта үрhээ гараар хаяба. Тэрэшэлэн „Искра", Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд гараар тарjа хаяhан байха юм. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ шэнэ морин сеялкэ абаhан байна. Тиигэбэшье, тус колхозойхид үрhээ гараар хаяжа байбэ.

"Политотдел" колхоздо хүдэлмэрилдэг тракторна сеялкэ хүсэд тааруулагдаагүй дээрэhээ муу шанартайгаар тарилга хэнэ. Мүн зарим колхозууд газар хахалалгые муу шанартайгаар үнгэргэжэ байха юм. Калининай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай хоёрдохи бригада хэдэн гектар газараа миил 4—6 сантиметр гүнзэгыгөөр ба далантуулжа хахалhан байба. „Красная заря„ колхоздо баhал иимэрхүү баримта үзэгдэhэн байха юм.

Тарилгын агротехникые хазагайруулhан эдэ баримтанууд саашадаа тэсэшэгүй. Тиимэдэ Тарбагатайн бүхы колхозууд хабарай полевой хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө эгээл шухала hаналаа табиха зорилготой.

И. ЗАПОРОЖЕЦ.

Тракторна бригада түрүүлнэ

Иволгын аймагай „Коминтерн" колхозой поли дээрэ 3 тракторна, 3 тарянажалай бригаданууд апрелиин 18 hаа хүдэлмэрилжэ эхилээ юм.

Эдэнэрэй дундаhаа нүхэр Батомунко Аюровай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада түрүү hуури эзэлэнхэй. Энэ бригадын трактористнууд Бимба Бадмаев ба Будэханда Бадмацыренова гэгшэд үдэр бүри нормоёо 200—203 процент хүртэр дүүргэнэд. Мүн трактористнууд Гомбожан Санжиев болон Цыбик-ханда Лубсанова гэгшэд hайн жэшээнүүдые харуулна.

Э. Г. ДАШИЕВ,
ВКП(б) гэй айкомой инструктор.

Хоца Намсараев.

СТАЛИНДА БАЯР

Нариихан уяхан дууша гургалдай.
Нарата hайхан Бурятороной
Намаа сэсэг дамжан-дамжан дуулана,
Наян үндэр наhатай

Үбгэн эсэгын зүрхэн соохоо
Үгэлэн түүрээн ханхинадаг
Үльгэр онтохо хэлэhэн шэнгеэр жэргэнэл.

Тунгалаг номин Сэлэнгэ мүрэн
Толото мүнгэн хашарhаар
Туяа татан миралзаад,
Хабсагай шулуу хаха сохин урдажа
Агууехэ Сталин эсэгэдээ
„Арадай баяр" гэhэн
Бэшэг бэшэн тохойтонол.

Хүхэ сэнхир тэнгэриhээ
Хүлэр алтан одо мүшэд яларжа.
Хүдэлмэришэн, малшанай зүрхэнhөө
Хүсэ зоригой гэрэл хурсаар бадаруулан
Багша Наран Сталин эсэгэдээ
Баатар түмэн хоолойгоор
Баярай юрөөл хүргэн хүхин хашхарнал.

Атар тарган адууhа малаар
Алтан буурсаг арбай тарягаар
Баялиг дорюун алдартай
Бардам омог суута бурят колхозник
Бултадаа түрэhэн дайдаяа
Болбосон хүхюун хүнэй жаргалаар
Гоёон зохёон харуулнал.

Хүртэшэгүй нангин улаан хилэмнай
Хүдэлшэгүй хабсагай мэтэ эрид лэ,
Илагдашагүй баатар Улаан Армимнай
Эгэршэгүй суранзан мэтэ булад лэ,
Энхэ арюун Экэ ороноймэсэгэ,
Энэ дэлхэйн наранhаа хурса наран
Сталин багшадаа дуулахам.

Юумэ бүхэнэй дээжэ болон түрүүлдэг
Юhэн эрдэниин гэрэл мэтэ гайхамшаг
Баян тунгалаг Байгал мүнгэн далайе

Агалаг үндэр алтан Саяан уулые
Арба дахин үлүү томо болгоош hаам
Абай Гэсэрэй абарга хүсэтэй
Хэмжээ барин хэлэхэ гэхэдэм багаданал.

Эгүүридэ мүнхэ гэрэлтэн байдаг
Эрдэмэй булад далайнууд долгилоол,
Хартан дайсаниие хамха сохидог
Хадын бүргэд геройнууд тодороол.
Алдарта жаргал асаран үгэдэг
Арадай алтан хуулинууд манданал,
Эдэ бүгэдые эсэгэ Сталин үгөөлши!

Шинии сэсэн мэргэн ударидалгаар
Шэнэхэн нарата гэгээн замаар
Хуби түгэлдэр Бурят-Монгол
Коммунизмын мүнхэ жаргал
Тэмсэн олохо, тиимэ ехэ
Зол заяанай алтан одон
Арад бидэнэй оюун дээрэ урганал.
Алтан нарата дэлхэй дээрэ

Арадай зүрхэндэ гэрэлтэн ерэhэн
Алдар суута Сталин багша,
Ашата манай туг болоhон
Агууехэ шинии hургаали
Ажалша малша Бурят-Монгол
Арюун зүрхэндөө шэнгээн жаргаал.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол РСФСР-эй газартаряалангай Министерствые хоёр Министерство—«РСФСР-эй газартаряалангай Министерство ба РСФСР-эй малажалай Министерство болгон хубааха тухай» Указ гаргаба.

Указ хадаа РСФСР-эй тарянажалай ба малажалай совхозуудай Арадай Комиссариадай мэдэлдэ байhан тарянажалай ба овощной совхозуудые—РСФСР-эй газартаряалангай Министерстводэ, малажалай совхозуудые—РСФСР-эй малажалай Министерстводэ дамжуулан үгэхые хараална.

РСФСР-эй малажалай Министрээр нүхэр Рябов Гавриил Георгиевич томилогдобо.

Ломоносовой нэрэмжэтэ Ленинградска шаажан бүтээлгын заводой коллективhээ нүхэр И. В. Сталинда бэлэг

1946 оной майн 8-да барилгын материалнуудай ажаүйлэдбэриин Министерствын М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Ленинградска шаажан бүтээлгын заводой делегаци: заводой директор нүхэр И. М. Лейбман, партбюрогой секретарь Е. П. Капустина, завкомой түрүүлэгшэ Е. А. Епифанцева, заводой главна уранзурааша Н. М. Суетин, заводой уранзурааша А. А. Скворцов, заводой главна инженер Е. М. Щухер ба шаажангай талаар токарьнууд М. К. Полещук Н. В. Иванов гэгшэдэй составтайгаар үндэрөөрөө 2,5 метр болохо уран hайханаар бүтээгдэhэн шаажан вазые Илалтын үдэрэй ойгоор дашарамдуулан Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр И. В. Сталинда барюулхын тула Москвада асарба. Вазын нэгэ таладань нүхэр Сталинай портрет зурагдаhан, нүгөө таладань Ленинград ба Москвада илалтын салют, тэрэшэлэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай зарим эпизодууд зурагдаhан байна. Ваза нүхэр Сталинда барюулагдаба.

Нүхэр Сталин болбол заводой коллективтэ иимэ баясхалан дамжуулба:

Фашистска Германиие илаhанай дурасхал болгожо, «Илалтын» вазые уран hайханаар хэhэнэйнь түлөө М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Ленинградска шаажан бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэд ба коллективтэ баясхалан хүргэнэб.

Таанарай хүдэлмэридэ саашанхи амжалтануудые хүсэнэб.

Шаажан вава болбол Третьяковско Галлерейдэ дамжуулагдаха байна.

Дарья Гармаш гэгшын тракторна бригада

РЫБНОЕ (Рязанска область). майн 8. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй депутат сталинска шагналай Лауреат Дарья Гармаш гэгшын бригадын трактористнууд 15 хүсэтэй трактор бүхэнөөр 2.000 гектар элдүүрилхэ гэжэ бэедээ даажа абаhан уялгаяа гүйсэдхэхын түлөө шударгуугаар тэмсэжэ байна. Хахалалга ба тарилга дээрэ тэдэнэр үдэр ерэхэ бүри темпээ улам хурдадхана.

Сагые гамналга, борозда соо машпные гүйсэд hайнаар хэрэглэлгэ хадаа тус бригадын анхаралай гол дунданъ байна. Машинануудые ондоо халаанда тушаажа үгэхын тулада хоёр час табигдаhан байбашье, трактористнууд 15—20 минута соо амжадаг. Обедлохо сагай болохолоор урид амаржа байhан жолоодогшо хадаа трактористые hэлгэн халана. Тиимэ дээрэhээ машина нэгэшье минута соо hаатанагүй.

Дарья Гармашын бригадын ажалынь эмхитэй ба үндэр журамтай юм. Жолоодогшод, плугшад ба халаанда туhалагшад бүхэн өөhэдынгөө байрануудые мэдэдэг. Тэдэнэр загонуудые бэдэржэ ябадаггүй, харин хаана, ямар хэhэг газар дээрэ хүдэлмэрилхэ тухай заабариие бүри түрүүлэн бригадирhаан абадаг.

Машинануудые гамнаха, тэдэниие ашаг туhатайгаар хэрэглэхэ гэхэ мэтын ба бусад хэм хэмжээнүүд болбол полидо гараhан түрүүшын үдэрhөө эхилээд түрүү бригадын үндэр дээдэ бүтээсые олгоhон байна. Энэ бригада болбол «Красный пахарь» ба «Новый путь» гэжэ колхозуудай полинууд дээрэ арбан нэгэдэхи үдэрөө хүдэлмэрилжэ байна. Энэ саг соо газарай хүрьhэнэй тон ехэ шиигтэй байбашье, 202 гектар хахалагдаад байна. Энэ хадаа түсэбhөө хоёр дахин үлүү гараха байна. Мүн тэрэшэлэн 525 килограмм горючи гамнагдаа.

Уралда геологическа экспедици

МОСКВА. СССР-эй Академи наукын геологиин институт Уралай түмэрэй р...гай газарнуудые, литологиие ба петрографиие шэнжэлхэ ябадалые ургалжалүүлхын тула ехэ экспедициие ябуулхаа байна. Экспедициин составта 14 тусхай отрядууд ороно.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Малажалай түлөө һайнаар тэмсэдэг парторганизаци

Тарбагатайн аймагай „Победитель" гэжэ хүдөө ажалай артельдэ социалистическэ малажалые хүгжөөхэ аргаболомжо дүүрэн бии. Иимэ аргаболомжонуудтай бусадшье колхозууд энэ аймагта олон байха. „Победитель" колхозой илангаяа үһалагдадаг сабшалан хадалангай ба малай бэлшээри колхозойнгоо центрһээ холо газарта байдаг юм.

Тиин, тус колхоз болбол адуу малай үбэлжэлгые энэ жэлдэ аймагайнгаа бусад колхозуудһаа жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ шадаа. Үнгэрэгшэ үбэлэй туршада хамта 2 толгой бурүу, 2 хонин гээлтэ хоролтодо ороһон байгаа. Малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые энэ колхозойхид бүхы түрэлөөрынь үлүүлэн дүүргэһэн байна. Адуу моридоор түсэбһөө гадуур 5 толгой үсхэбэрилөө. Эбэртэ томо малаар 38 толгой, хони ямаадаар 100 толгой мал үлүүлэн дүүргэһэн байнад.

Хабарай бэлшээрихэ бүхы адуу малынь дундаһаа дээшэ шадалтай бэложо гараһан байха юм. Тус колхозой партийна эхин организаци болбол колхозойнгоо адуу малай тоо толгойе олошоруулха ба тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар бага бэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэһэн байна.

Партиин членүүд ба кандидадууд, тэдэнэрэй хүтэлбэри доро эндэхи комсомолецууд колхозойнгоо малажалые улам саашадань хүгжөөхэ тушаа хамаг бүхы хүсэ шадалаа ба анхарал оролдолгоёо гаргадаг болоо. Өөрынгөө ээлжээтэ суглаанууд дээрэ малай фермэ дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнуудай болон комсомолецуудай элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээд, хэрбээ дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлээ һаа, тэрэниие усадхаха талаар практическэ хэмжээ ябуулгануудые хараалһан шиидхэбэри баталха зуураа, тэрэнээ заатагүй дүүргэлтэ болгодог юм.

Үнгэрэгшэ намар имагта коммунистнуудай үүсхэлээр 250 толгой эбэртэ малай багтаха байра, мүн 700 толгой хониной багтаха байра шэнээр бэригдээ һэн. „Победитель" колхозой коммунистнууд түсэбһөө гадуур 300 тонно силос дараһан ба 1200 центнер набшаа бэлдэжэ, адуу малдаа элбэгээр хүрэхэ үбһэ тэжээл хангаһан байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада адуу малай үбэлжэлгэ хэрзэргээр үнгэргэгдэжэ байһан тухай партийна суглаан дээрээ 8 дахин асуудал зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Адуу малдаа ээн бусаар хандадаг ябадалые усадхаха, үбһэ тэжээл гамтайгаар гаргашалха, үбэлэй бэлшээриие эмхидхэхэ тухай, фермэ дээрэ хүдэлмэрилдэг колхозниугуудай материальна условиие һайжаруулха, малай орооной компани эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэхэ гэхэ мэтын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Суглаан дээрээ хэлсэһэн асуудал тушаагаа абтаһан шиидхэбэриин дүүргэлтые нарин нягтаар шалгажа байдаг дээрэһээнь, эндэхи коммунистнууд даалгабарияа жэшээтэ һайнаар дүүргэдэг болоо. Малай зарим фермэнүүд дээрэ үбһэ һолоомо графигһаа үлүүгээр гаргагдажа байһан ябадал үзэгдэхэдэнь партийна организациин даалгабараар коммунистнууд нүхэд Иванов ба Сластин гэгшэд фермэ дээрэ ошожо, энэ байдалые тэрэ дары заһаһан байгаа. Фермые даагшанар үбһэ тэжээлээ һаалишадта өөһэдынгөө нюураар хубаажа үгэдэг дээрэһээнь, үбһэ тэжээл үлүүгээр гаргагдаха гү, али үрилтэ хоролтодо оруулагдаха ябадал усадхагдаһан байгаа.

Тэрээнһээ гадна, энэ колхозой коммунистнууд малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулна. Коммунист-агитатор нүхэр Хромых гэгшэ малшадай дунда парти ба правительствын шиидхэбэринүүд тухай, Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб тухай, нүхэр Сталинай Майн 1-дэ зорюулһан приказ тухай үдэр бүри шахуу хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, эрэгтэй эмэгтэй колхозниугуудые политическээр хүмүүжүүлнэ. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ коммунист нүхэр Иванов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Шалыгина гэгшэд малай фермэнүүд дээгүүр ябажа, политическэ темэтэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг заншалтай болонхой.

МТФ-е даагша нүхэр Хромых, һаалишад Е. Сластина, Ф. Васильева, хонишод Е. Мальцев, П. Антонов болон бусад жэшээтэ һайнаар ажаллаһанайнгаа ашаар нэмэлтэ түлбэри абаһан байна Мүн ВКП(б)-гэй айкомой ба аймсоведэй Исполкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байнад. Түрүү малшад нүхэд Сластина ба Васильева гэгшэд габьяата ажалайнгаа түлөө „1941—45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үедэ габьяата ажал хэһэнэйнгээ түлөө" гэһэн медаляар шагнагдаһан.

Мүнөө энэ парторганизациин коммунистнууд болбол малай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ ба адуу малдаа бата бэхи үбһэ тэжээлэй база байгуулха тушаа асуудалнуудые шиидхэжэ байнад. Коммунист нүхэр Петровой хүтэлбэрилдэг герасимовска звеногойхид үбэл 30 гектар сабшалан дээрэ мүлһэ тогтоохоһоо гадна, мүнөө 119 гектар сабшалан үһалаад байна.

Мүн һубаг канава шэнээр малтаха ба сэбэрлэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд хэгдэнэ. Парторганизациин үүсхэлээр малай фермын дэргэдэ тарилгын участогууд энэ жэлдэ бии болоно. Ногоон һолоомо, хартаабха, корнеплод гэхэ мэтын культурануудые тарихаар бэлэдхэл хэгдэжэ байха юм.

И. ТАЙНОВ.

ШЭНЭ СЕЯЛКЭНҮҮД

ЗАПОРОЖЬЕ, майн 8. (ТАСС). Каменско-Днепровско райондо тракторист Щетинин ба түмэршэ дархан Куприн гэгшэд элдэб культурануудые тариха үргэн энтэй арбан сорготой сеялкэ зохеоһон байна. Тэдэнэр хадаа энэ сеялкэ бүтээхын түлөө һалхяар хүдэлдэг халхабша, мүн зүһэдэг аппарат ба бусад хэрэгсэлнүүдһээ сүлөөлэгдэһэн „Сталинец" гэжэ комбайнын хедерые хэрэглэһэн байха юм. Шэнээр зохеогдоһон селлкэнь газарай эн зэлхэ ябадалые зургаа дахин үргэн болгоно. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо энэ селлкээр 3 часай туршада 30 гектар наран сэсэг тариһан байна. Ехэ зууһаа гектар бүхэндэ хахад килограмм горючи алмаба.

Тэрэшэлэн дүрбэн моринной шэнэ сеялкэ бүтээгдэбэ. Тэрэниие Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо туршажа үзэхэдэ, үдэр хахад соо 50 гектар наран сэсэг таригдаа. Район доторынь иимэнүүд 14 сеялкэнүүд хүдэлмэрилнэ. Эдэниие хэрэглэхэ ябадал хадаа наран сэсэг гурба дахин түргэнөөр тариха арга боломжо олгожо үгөө.

СОЛОТО БҮД НЭХЭГШЭДЭЙ МҮРЫСӨӨН

ОРЕХОВО-ЗУЕВО, майн 8. (ТАСС). Арбаад мянган бүд нэхэгшэд болбол хоер солото бүд нэхэгшэд—Мария Волкова ба Мария Федорова гэгшэдэй майн урда тээхи мүрысөөе анхаралтайгаар шэртэн хаража байгаа. Түрүүшынхинь хадаа 1-дэхи номерой бүд нэхэлгын фабрикада 3 жэл залуушуулай бригадые хүтэлбэрилнэ. Нүгөөдэнь 2-дохи номерой бүд нэхэлгын фабрика дээрэ имагтал энэ жэлэй маргда байгуулагдаһан кадрова эхэнэрнүүдэй бригадые толгойлно. Энэ бригаданууд хоюулаа эрхимээр хүдэлмэрилнэ. Майн 1-эй ба Илалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дээшэлүүлэн абаһан уялгануудаа хоюулаа дүүргэбэд. Хоюулаа апрель һарада түсэбһөө гадуур хэдэн мянган метр бүд үгэбэ.

Бригаданууд хадаа Илалтын үдэрэй урда тээ мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Волковагай бригада болбол 1949 оной март хүртэр табанжэлые дүүргэхэ ба 1951 он хүртэр түсэбһөө үлүү 400 мянган метр бүд үгэхэ гэжэ тоолоһон байна. Федоровагай бригада хадаа 1949 оной феврапь хүртэр табанжэлэй түсэбые дүүргэжэ ба программаһаа гадуур 550 мянга шахуу метр бүд үгэнэ.

Волковагай бригада болбол энэ оной хоёрдохи кварталай программые майн 27-до дүүргэхэ ба мүн нэмэлтэ 23 мянга 500 метр бүд үйлэдбэрилхэ гэжэ уялга абаһан байха юм. Федоровагай бригада хоердохи квартаалайнгаа түсэбые майн 29-дэ дүүргэжэ, нэмэлтэ 46 мянганһаа дээшэ метр үгэнэ.

Мария Волкова ба Мария Федоровагай үльгэр жэшээгээр 1-дэхи ба 2-дохи утаһа ээрэгын фабрикын түрүү ээрэгшэднүүд Антолина Петрова ба Дарья Акимина гэгшэд мүрысөөндэ оролсобо. Петрова болбол табанжэлэй турша соо 64 тонно һайн шанартай утаһа, Акимина—100 тонно утаһа үгэхэ гэжэ шиидэһэн байха юм. Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй 2-дохи кварталай түсэбые уридшалан бэелүүлхын түлөө мүрысөөн үдэр ерэхэ тудам үргэдэжэ байна.

Гол мүрэнэй транспортын саашадаа хүгжэхын түлөө

З. ШАШКОВ, СССР-эй гол мүрэнэй флодой Министр.

Дайн сэрэгэй һүүлээр СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гэһэн сталинска программые гүйсэдхэхын түлөө оролдохо тэмсэлдэ гол мүрэнэй транспорт гээшэ нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай байна. Гол мүрэнэй онгосо суднанууд болбол 1950 ондо 100 миллион тонно ашаа шэрэхэ ёһотой, тодорхойлон хэлэхэдэ 1945 онойхиһоо 2,7 дахин үлүү ехэ ашаа шэрэхэ болоно. Тус флот хадаа 30 мянган вагоной багтааха модо, таряа дабһа, барилгын хэрэгсэл, нефть, нүүрһэ ба түлишын бэшэ бэшэ зүйлнүүдые үдэр бүри тушаан абажа байха жэшээтэй болоно.

Табанжэлэй түсэб тухай гараһан хуули болбол дайсанаар саг зуура эзэлэгдэһэн районуудта гол мүрэнэй транспортые үндэһөөрынь һэргээн бодхоохо гэжэ хараалһан байха юм. Энээнэй ёһоор, Днепр, Припять, Дон, Кубань, Неман, Баруун Двина ба Свирь гэжэ мүрэнүүд дээрэхи, мүн Ладожска ба Онежскэ нуурнууд дээрэхи онгосо суднонууд, портнууд болон пристаньнуудынь 1948 ондо һэгээгдэжэ энэ районуудтахи ашаа шэрэлгынь хэмжээ дайнай урдахи хирэдэ хүрэхэ ёһотой юм. Волгын ба тэрээнэй һалаануудай, мүн Сибириин ба хойто зүгэй гол мүрэнүүдэй флодуудые холо һайнаар ашаглаха, онгосо суднонуудай эрьесые ба ашаа шэрэлгые түргэдхэхэ гэжэ хараалагданхай. Портнууд ба пристаньнуудынь шэнэ оньһото механизмнуудаар зэбсэглэгдэхэ ёһотой. Энэнь хадаа алибаа ашаа тээхэ ба буулгаха хүдэлмэриин хэмжээе ехэдхэхэ арга олгохо гээшэ. 1946—1950 онуудай турша соо хэдэн олон хэмэл уһан замуудые (каналнуудые) һэргээн бодхоохо ба шэнэдхэн заһабарилха гэжэ томилогдонхой. Энэ табанжэлэй үедэ гол мүрэнэй флот гээшэ олон тоото шэнэ онгосо суднонуудтай болохо ёһотой юм.

Багашаг гол мүрэнүүдээр ба ехэ мүрэнүүдэй һалаануудаар областьнууд доторой ашаашэрэлгые үргэнөөр хүгжөөхэ гээшэ тон ехэ, арадай ажахын удхашанартай болоно. Энэ ушар хадаа автомобильна ба гужевой транспортые ашаашэрэлгэһээ нилээн ехээр сүлөөлхэ арга олгожо, холын хүдөөгэй районуудай экономикые улам ехээр хүгжөөхэ шадалтай болгохо. Багашаг гол мүрэнүүдээр ашаа шэрэхэ гээшэ хадаа автомобильна транспортаар шэрэхэһээ дунда зэргээр долоо дахин химда, гужевой транспортаар шэрэхэһээ 20—25 дахин химда байха юм. Тиимэ дээрэһээ Советскэ правительство гол мүрэнүүдээр ашаа дамжуулха хэрэгые имагта ехэ удхашанартай дээрэ тоолоно. Дайнай үедэ союзна ба автономно республикануудай правительствонуудай дэргэдэ, мүн хизаар ба областьнуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй дэргэдэ бага гол мүрэнүүдые ашаглаха управленинууд байгуулагдаа һэн. Эдэ управленинуудэй зарьмань, жэшээнь Украинада, тус хэрэгые эдибхитэйгээр эхилһэн байха юм. Гэбэшье, олонхи республика, областьнуудай иимэ гол мүрэнүүдэйнь флот үшөө үсөөн тоотой. Табанжэлэй түсэб тухай хуули хадаа союзна республикануудта бага гол мүрэнүүдэй самоходно (өөрөө ябадаг) онгосо суднонуудые бүтээжэ гаргаха базануудые эмхидхэхээр хараалагдаһан байха юм. Энэ ушар хадаа гол мүрэнэй транспортын шадабариие эршэдхэхэ ёһотой.

Гол мүрэнэй флодой министерство 1946 онойнгоо навигацида бэлэдхэжэ байхадаа өөрынгөө пароходствонуудай урда нютагай ашаа шэрэлгые хүгжөөхэ, уһан замда хамаадалтай область район бүхэнэй доторхи ашаануудые улам ехээр элсүүлэн шэрэхэ гэһэн үүргэ табиһан байха юм. Энэ хадаа илангаяа Волгын хуурай ашаанай пароходствонуудта хамаадана. Һүүлэй жэлнүүдтэ Волгоор ябадаг онгосо суднонууд уруудахадаа тон бага ашаа тээдэг байһан юм. Волга мүрэнэй эхин багаар орошодог ажаүйлэдбэриин газарнууд (Молотовой нэрэмжэтэ Горьковско автомобильна завод, Ярославска резинокомбинат, Кишеневскэ бүд нэхэдэг фабриканууд ба бусад) мүнөө хүртэр флодой туһаламжые тон дутамагаар ашагладаг. Мүн Москвагайшье портнуудһаа онгосо суднонууд хүсэд ашаалагдангүй гаража ошодог. Энэ бүгэдэ дээрэһээ абахада, олон эмхи зургаанууд гээшэ гол мүрэнүүдээр ашаа дамжуулха хэрэгэй ашагтайе хүсэд сэгнэнэгүй гэжэ харуулна, үльгэрлэжэ хэлэхэдэ, тэдэнэр уһанһаа айха абари зан гаргана, тиигэжэ тэдэнэр түмэр замай транспортые ямаршье онобшогүй ашаа шэрэлгээр даража тухашараана.

Нютагай советскэ эмхи зургаанууд болбол гол мүрэнэй флодто ехэхэн туһаламжа үзүүлжэ шадаха: ашаашэрэлгые түмэр замуудһаа уһан замда эдибхитэйгээр шэлжүүлэн оруулха, гол мүрэнэй транспортда нэмэри ашаа элирүүлэн гаргажа үгэхэ, илангаяа нютагай шэнэ ажаүйлэдбэриин газарнуудһаа, хүдөө ажахыһаа ба кооперациһаа. Зүгөөр гол мүрэнэй транспортын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө миин һуунгүй, харин ашаа шэрэлгынгээ хэмжээе ехэдхэхын түлөө эдибхитэйгээр тэмсэхэ, өөрынгөө районой экономикые үдэрһөө үдэртэ шэнжэлжэ байха, нютагай ажаүйлэдбэритэй, хүдөө ажахытай ба кооперацитай хэлхээ холбоогоо нягтаруулха, өөрынгөө клиентнүүдтэ онгосо тогтоохо газарай түхеэрэлгэ эмхидхэжэ, оньһото механизмнуудые нэбтэрүүлхэ уялгатайбшуудаа.

Уһаар ашаа дамжуулхадаа ашагтай байһые ажахын эмхи зургаанууд бултадаа мэдэдэггүй гэжэ практика харуулна. Тиин гэһэй, жэшээнь, Камаһаа Донбасста модо абаашахадаа түмэр зам уһан зам хоёрые хабсаруулжа ажаглахада ганса түмэр замаар абаашаһанда орходоо гурба хахад дахин химда юм. Нефтиие Каспийска далайһаа Волгоор Москва абаашахада түмэр замаар абаашаһанһаа хоёр хахад дахин химда байха юм. Гол мүрэнүүдээр ашаа дамжуулха ушарай экономическа талаараа ашагтай байһые зууршалан тунхаглаха ябадалай шэнэ ашаануудые элсүүлхэдэ туһалха байһаниинь дамжаггүй.

Мүнөө ябажа байгаа табанжэлэй турша соо манай орон доторхи ашаа шэрэлгын тон ехэ ургалта хадаа янза бүриин транспортнуудай хоорондо ашаа шэрэлгые зүбөөр хубаарилха тухай асуудалые зайлашагүй шухалаар табяад байна. Нютагай советскэ ба партийна эмхизургаануудай үе үе болоод лэ ашаа шэрэлгэ тухай хэлсэжэ байгаа һаа, транспортын ондо ондоо һалбаринуудай ашаа шэрэлгын даалгабариие тааруулан тэнсүүлжэ байгаа һаа, ашаа шэрэлгэдэ түмэр зам уһан зам хоёрые хабсаруулан ашаглаха ябадалые али болохоор хүгжөөжэ, түмэр замаар шэрэхэ ашаа хороожо байгаа һаа, ехэ зохистой һэн ха гэжэ манда һанагдана.

Гол мүрэнэй транспортһаа түмэр замда, мүн түмэр замһаа гол мүрэнэй транспортда шэлжүүлэн үгэхэ дамжуулгын пунктнуудай хүдэлмэри дээрэ тусхайлан анхаралаа табиха ёһотой. Дайнай үедэ түмэр замууд тон ехэ эршэмтэйгээр хүдэлжэ байгаа, тэдэнэр мүнөөшье дан ехэ ажалтай. Теэд энэ хадаа портнуудтахи дамжуулагдаха байһан ашаануудта хооһон вагонуудые үгэхэ нормые саг үргэлжэ багадхажа байха гээ бэшэ. Жэшээнь, дамжуулалгын портнуудта үбэлжэһэн ба зарим газарнуудта хабарай үерэй аюулда орохоо байһан ашаануудые тээхэ хэрэгтэ түмэр замууд мүнөө хүртэр вагонуудые дутамагаар үгэдэг байха юм. Хэдэн олон портнуудта гол мүрэнэй транспортын хүдэлмэрилэгшэд хабарай навигацида онгосо суднонуудаа хүсэд заһабарилха аргагүй байдаг, юуб гэхэдэ онгосо суднонуудынь ашаануудые удаан саг соо хадагалха склалуу болгогдошоһон байха юм.

Хабсаруулһан ашаа шэрэлгын түсэбые гол мүрэнэйшье, мүн түмэр замайшье хүдэлмэрилэгшэд зохидоор дүүргэхэ ёһотой. Нютагай эмхи зургаанууд болбол түмэр зам гол мүрэнэй транспорт хоёрой хоорондохи харилсаанай асуудалнуудые болотойгоор эрхилжэ шадаха ба эрхилхэ ёһотой гээшэ, мүн тэдэндэ дамжуулалгынгаа пунктнуудай һаадгүй хүдэлмэриие хангахадань туһалха ушартай.

Гол мүрэнэй хүдэлмэрилэгшэд 1946 онойнгоо навигацида бэлэдхэхэ хүдэлмэрээ дүүргэжэ байна. Флодойнь ремонт ба пристаньнуудайнь ажахын заһабари[illegible] дүүрэжэ, онгосо суднонуудайнь ком[illegible]нуудай болон портнууд ба пристань[illegible]дайнь ашаашадай ба бусад хүдэлмэри[illegible]дэй штадууд бүридхэжэ, ашаа шэрэл[illegible] договорнууд баталагдажа байна. Гэбэ[illegible] навигацие жэшээтэ һайнаар үг[illegible] гээшэ хадаа ганса транспортын хү[illegible] бэлэн байһанда бэшэ, мүн нютагай [illegible]хи зургаануудай туһаламжада байха [illegible] Хамагай түрүүндэ юун хэрэгтэйб газ[illegible] нютагай ажаүйлэдбэриин газарнууд [illegible] бол гол мүрэнэй флод болбол заһабар[illegible]лагдажа байһан онгосо суднонуудта [illegible]рэглэгдэхэ частьнуудые захиһан ба[illegible] тэрээниие түргэнөөр дүүргэхэ ба пр[illegible]таньнуудтань ба онгосо тогтоохо газ[illegible]нуудта ашаануудые шадахысаа е[illegible] асарха ёһотой, энэ хадаа онгосо суд[illegible]нуудые түрүүшынь рейснуудтэ хү[illegible] дүүрэнээр ашаха арга олгохо. Гол мү[illegible]нүүдэй уһа ехэтэй байха үе хадаа [illegible] мүрэнэй флодой хүдэлмэрилхэдэ эгээ [illegible]рамжатай ба эгээ ашагтай саг мүн [illegible]шэ, юуб гэхэдэ онгосо суднонууд [illegible]рай сагта бүхы шэнгэхэ хаһа со[illegible] ашаалагдадаг. Клиентурынгаа онгосо то[illegible]тоодог газарнуудай онгосо суднонуу[illegible] түргэнөөр ашаалха ба ашаень буул[illegible] талаараа хэр зэргэ бэлэн байһыень [illegible] шалгажа үзэхэ ёһотой. Онгосо тогт[illegible] газарнуудай муугаар зэбсэглэгдэһэн [illegible] хеэрэлгэ хадаа онгосо суднонуудые [illegible]лаар байлгадаг, ашаа шэрэлгын хэм[illegible] доошолуулдаг ба гүрэнэ ехэхэн хох[illegible] үзүүлдэг гэжэ практика яһала эли [illegible]руулһан байна.

Нютагай эмхи зургаанууд болбол [illegible] хэдэн арбаад вагонуудай ашаала[illegible] һуллагдаха ябадалай һаатахалаар [illegible] наагаа зоболог аал, харин таряа, [illegible] модо ба хүбэн ашаһан томо баржы[illegible]дэн недели соо онгосо тогтоолог газ[illegible]миин байжа байхадань ямаршье ан[illegible] табилгагүй гэжэ үнгэрһэн навигаци[illegible]лай практикаһаа мэдээжэ байха [illegible] Тиин гэһэн гол мүрэнэй хуурай ашаа[illegible] 3000 тонно баггаадаг нэгэ баржа [illegible] 130 вагонтой тэнсүү, мүн Волгодо [illegible] нефть хээшэ 6—12 мянган тонно баг[illegible]даг нэгэ баржа болбол түмэр замай [illegible] томо вагонтой тэнсүү байдаг.

Гол мүрэнэй хүдэлмэрилэгшэд онгосо [illegible]нонуудай талаар байһанай түлөө [illegible] абадаг. Теэд энээгээр һанаагаа [illegible] байха аргагүй. Правительство [illegible] транспортна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые [illegible]доор ашаглаха гэжэ эринэ. Н[illegible] эмхи зургаанууд хадаа флодые [illegible] байлгадаг хүнүүдые зэмэлхэ уш[illegible] онгосо тогтоолог газарнуудтаа эмх[illegible]рим байгуулжа, тэдэнээ элдэб оньһо[illegible]ханизмнуудаар зэбсэглэжэ, зайла[illegible] хэрэгтэй хүдэлмэриин хүсөөр [illegible] гэжэ баадхаха ёһотой.

Правительство болбол ашаа[illegible] эмхитэйгээр элсүүлэн абахые зүб[illegible]һэн ба тэдээндэ ехэхэн хүнгэлэл[illegible]дые үгэһэн байна. Нютагай эмхи [illegible]гаанууд энэ шухала хэрэгтэнь паро[illegible]вонуудта туһалха ёһотой.

Пассажирнуудые шэрэхэ тухай [illegible]гаар хэлэхэ ушартай байна. Гол [illegible]нөөр ябаха ушар дайнай үсынхидэ [illegible]доо холо олон болохо байна. Тии[illegible] пассажирнуудые шэрэхэ ябадалые [illegible]хэхын тула бүхы хэмжээнүүд [illegible] байгаа юм. Энэ жэлдэ пассажирну[illegible] хангаха ябадал нилээд һайжарха, [illegible] суднонуудай ябадал үнгэрэгшэ жэл[illegible]дэйхиһээ түргэн болохо, пристаньну[illegible] онгосо суднонууд дээрэхи байдал [illegible] зохид болохо ёһотой.

Манай ороной урда зүгэй бассейн[illegible] гол мүрэнэй флот түрүүшынгээ рейс[illegible]тэ гараа. Доодо Волгодо һаяар [illegible] хүбэн ба бусад ашаануудые [illegible] эхилхэнь. Апрель соо бүхы шахуу [illegible]ходствонуудта навигаци нээгдэхэ [illegible] Гол мүрэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй [illegible]нүүд ехэхэн ба харюусалгатай. [illegible] ондо үнгэрэгшэ навигацида орходо[illegible] процентээр үлүү ехэ ашаа шэрэхэ, [illegible]рай ашаа шэрэлтээ ехэдхэхэ, порт[illegible] ба пристаньнуудта тэрэ ашаануудые [illegible] механическа болбосоруулалгые шан[illegible]ха ёһотой байна. Модо шэрэлгэ [illegible] нилээн ехэ болохо, һалнуудые урад[illegible]ха ябадал илангаяа ехэдхэ байна. [illegible]мэ дээрэһээ модонуудай хэр зэргэ [illegible]лагдажа байһанай ябасые, һаяр[illegible] урадхуулхаар бэлэн болоһые, пла[illegible] пароходуудаар шэрэгдэхэ һалнууда[illegible]лэн болоһые, шалгаха хэрэгтэй. [illegible] ехэ байхада, тодорхойлон хэлэхэдэ [illegible] болтор бүхы модонойгоо хахадһаань [illegible] бэшые шэрэхэ, урадхуулхань тон [illegible]ла. Мүн ашаа шэрэлгынгээ [illegible]эрилээр дээшэлүүлхэ: ашаануудаа [illegible]тэй газартань болзортонь ба бүтэн[illegible] хүргэхэ ёһотой. Шэнэ шэнэ ашаа[illegible] оролто ехэнхидээ энээнһээ дул[illegible] байна.

Арадай ажахые һэргээн бодхо[illegible] хүгжөөхэ талаар парти ба правит[illegible]вын табиһан үүргэнүүдэй шухалы[illegible]халые гол мүрэнэй хүдэлмэрилэгшэ[illegible]дэжэ байна. Эдэ үүргэнүүдые ам[illegible]тайгаар дүүргэхэдэ хэрэгтэй ба[illegible] үндэһэ һууриинуудые энэ жэлдэ [illegible] тула бүхы хүсэ шадалаа тэдэнэр [illegible]ха. Гол мүрэнэй транспортын хүд[illegible]лэгшэд болбол һаяпаг болоһон [illegible] бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ 1946 [illegible] навигацида жэшээтэ һайнаар ба[illegible] амжалтатайгаар дүүргэхэбди гэж[illegible] Сталинда үгэсэ үгэжэ найдуулһан[illegible] юм. Тэрэ найдуулга заабол дүү[illegible] ёһотой.

Хабарай тарилгын үедэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар табиха

Хабарай тарилгын үедэ культурна гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон ехэ ба хүндэтэй зорилгонууд табигдана. Юуб гэхэдэ уншалгын байшан, клуб, библиотекэ, культурын байшан, улаан булангуудые даагшад бүхы ойлгууламжын хүдэлмэриие хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилготой зохилдуулан ябуулха уялгатай.

Манай республикын культурна гэгээрэлэй хэдэн олон эмхи зургаанууд өөһэдынгөө зорилгонуудые зүбөөр ойлгожо, хабарай полевой хүдэлмэриин бэлэдхэлэй ба тарилгын үедэ колхозниугуудые культурна талаар хангаха ябадалда өөһэдынгөө зохихо һуури эзэлжэ шадаа. Гэбэл Байкало-Кударын аймагай Красный Яр гэжэ тосхоной уншалгын байшангые даагша нүхэр Кочетов байшангайнгаа дэргэдэ колхозниугуудай дундаһаа эдибхитэниие эмхидхэжэ, тэдэнһээ уншалгын байшангай совет байгуулаа. Уншалгынь байшан лозунг, плакат ба портредүүдээр гоё һайханаар найруулан шэмэгдэһэн байха юм. Уншалгынь байшангай дэргэдэ библиотекэ бии, тэндэ шэнэ газетэ, журнал болон ном дэбтэр саг үргэлжэ байдаг ба мүн элдэб шатар даам гэхэ зэргын нааданай хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Энэ уншалгын байшан колхозниугуудай культурна центр үнэхөөрөө болжо шадаа гэхэдэ ямаршье алдуу болохогүй. Эндэ элидхэл, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэдэг ба уранһайханай самодеятельностиин кружогууд хүдэлмэрилдэг. Һүүлшын үедэ энэ уншалгын байшанда СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталһан табанжэлэй түсэб тухай Хуулиар 12 хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байна.

Һүүлшын хоёр һара соо уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта хабаадагшадай хүсөөр колхозниугуудта зүжэг наада ба концерт зургаа дахин харуулагдаһан байна. Избач Аркадий Степанович Кочетов газетэ ба журналнуудай статьянуудые уншалгые эмхидхэхэһээ гадна, арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай, мүн хабарай тарилгын асуудалнуудаар хөөрэлдөөн ба элидхэлнүүдые хэдэг байна. Мүн нүхэр Кочетов полевой стан дээрэ ошожо, колхозниугуудтай хөөрэлдөө үнгэргэдэг ба газетэ уншадаг, уранһайханай самодеятельностиин кружогто хабаадагшадай хүсөөр наада гаргадаг байха юм. Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй нэгэдэхи жэлдэ үндэр дээдэ ургаса абахын түлөө социалистическ мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадалдань избач нүхэр Кочетов колхозниугуудта халуун туһаламжа үзүүлдэг байха юм. Избач Кочетов ба тэрээнэй даажа байһан уншалгын байшан колхозниугуудай дунда ехэ хүндэтэй, тиимэһээ колхозниугууд тэрэнэй хүдэлмэридэ али болохоор туһалдаг гээшэ.

Бичурын аймагай Бага-Куналейн уншалгын байшангые даагша фронтовик нүхэр Смолин колхозниугуудые культурна талаар хангаха хүдэлмэриие һайнаар эмхидхээ. Нүхэр Смолин уншалгынгаа байшангай дэргэдэ эдибхитэниие эмхидхэжэ, элдэб, кружогуудые байгуулһан ба уншалгынгаа байшангые колхозниугуудай инаг дуратай газар болгожо шадаа. Энэ уншалгын байшангай дэргэдэ ханын газетэ гаргагдадаг, элдэб янзын асуудалаар хөөрэлдөөн ба элидхэл хэгдэдэг байха юм. Гадна байшангайнь дэргэдэ асуудалнуудта тайлбари үгэхэ стол хүдэлмэрилдэг, Мүн Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй племхозой уншалгын байшангай хүдэлмэри муу бэшээр табигдаһан байна. Энэ байшангай уранһайханай самодеятельностиин кружок колхозниугуудта элдэб зүжэг наада харуулхадаа, нютагай материал ехэнхидээ хэрэглэнэ. Мухаршэбэрэй аймагта уранһайханай зургаан агит бригада эмхидхэгдэһэн ба колхозниугуудые культурна талаар хангаха хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа байха юм. Байкало-Кударын аймагта уранһайханай дүрбэн агит-бригада, Тарбагатайн аймагта мүн дүрбэн агит-бригада эмхидхэгдээ.

Гүрэнэй заводой нүхэр Путиловай хүтэлбэрлдэг уранһайханай самодеятельностиин агит-бригада Кяхтын аймагай колхозниугуудые культурна талаар хангахын тула бүхы апрель һара соо хүдэлмэрилһэн байна, тиихэдээ 10 мянга шахуу колхозниугуудта 30 концерт харуулаа. Модоной ба модо урадхалгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой агит-бригада Хориин аймаг апрель һарада гаража, 2 мянга үлүүтэй колхозниугуудта 10 концерт харуулаа.

Манай республикын полевой станууд дээрэ 250 улаан булан эмхидхэгдээ. Улаан булангууд, уншалгын байшан ба хүдөөгэй колхозно клубуудые хангахын тула БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурна — гэгээрэлэй эмхи зургаануудые эрхилхэ Управлениин талаар апрель һара соо 11235 ном дэбтэр ба брошюртай 110 хэһэг библиотекэ, 120 хэһэг географическэ карта, 2000 хэһэг вождьнорой партредүүд, 3000 хэһэг ханын газетын ба дайшалхы хуудаһануудай македүүд, „Хабарай тарилгын үедэ культурна гэгээрэлэй хүдэлмэри" ба „Илалтын һаантэр" гэһэн 1000 хэһэг сборнигууд, 5000 хэһэг плакат ба хабарай тарилгада зорюулһан хуудаһанууд гэхэ мэтэ хүдөө нютагуудта гаргагдаа.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри мүнөө түлэг дундаа ябажа байна. Тиимэһээ аймагай культурын байшангууд, уншалгын байшангууд ба хүдөөгэй клубай уранһайханай самодеятельностиин кружогууд хадаа хабарай тарилгада хабаадажа байһан колхозниугууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые культурна талаар эрхимээр хангахын тула полевой стан дээгүүр гаража, зүжэг наада ба концерт гэхэ зэргэнүүдые харуулха уялгатай.

Зүгөөр, зарим аймагуудай культурна — гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрхилхэ таһагууд ба хэдэн олон уншалгын байшангууд хабарай тарилгын бэлэдхэлэй ба мүн тарилгыншье үедэ колхозниугуудые культурна талаар хангахын тула ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй байхань тон тэсэшэгүй байна. Эдэндэ Зэдэграйн аймаг й Ассгадай, Верхне-Талецын, Усть Курбын уншалгын байшангууд хабаадана. Тарбагатайн, Кабанскын ба Иволгын аймагуудта мүн лэ муугаар хүдэлмэрилжэ байһан уншалгын байшангууд олон байха юм. Культурна — гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд хабарай тарилгада хүдэлмэрилжэ байһан колхозниугуудай культурна хангалгые энэ гэһээр эрхимээр эмхидхэхэнь тон шухала болобо. Культурна — гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд партийна организацинууд ба колхозой правленинүүдтэ социалистическэ мүрысөөе эрхимээр эмхидхэхэ ябадалдань үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Бригада ба полевой стан бүхэндэ хабарай тарилгада хүдэлмэрилжэ байһан түрүү колхозниугууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дүй дүршэлые эли тодоор харуулһан, гээглэжэ ябаһан хүдэлмэрилэгшэдые хурсаар шүүмжэлһэн дайшалхы хуудаһанууд, ханын газетэнүүд ба плакадуудые саг үргэлжэ гаргажа байхые ба мүн ажалай бүтээсэнүүдые үдэр бүри харуулжа байха самбарнуудые эмхидхэхын түлөө избач ба хүдөөгэй клубуудые даагшад бүхэн халуун анхаралаа табиха уялгатай.

Культурна гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд хабарай тарилгын үедэ полевой стан дээрэ газетэ, журнал уншагшадай, хөөрэлдөөн хэгшэдэй бүлэгүүдые эмхидхэхэ ба нүүдэл библиотекэнүүдые олошоруулха хэрэгтэ түрүү үүргэ эзэлхэ ёһотой.

Научна дэлгэрэнгы темэнүүдээр лекци, элидхэл, хөөрэлдөөн эмхидхэхэ, агротехническэ эрдэм мэргэжэл ба хүдөө ажалай түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ ябадал хабарай тарилгын үедэ ябуулха манай хүдэлмэридэ тон шухала һуури эзэлхэ болоно.

Хүдэлмэриһөө сүлөө үедэ кино харуулха, хамтадаа радио шагнаха, уранһайханай агит-бригадын хүсөөр наада табиха ябадал хадаа колхозниугуудай культурнаар амархые хангана. Хабарай тарилгын үедэ колхозниугуудые культурна талаар хангаха ябадалые эрхим һайнаар эмхидхэлгэ хадаа үндэр дээдэ ургаса абаха тэмсэлдэнь партийна организацинуудай дайшалхы ба эдибхитэй туһалагшад болохо культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй шухала ба хүндэтэй зорилго болоно.

М. АЛАШКЕВИЧ,

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые эрхилхэ управлениин начальнигай орлогшо.

...лтын үдэртэ зорюулһан бэлэг

...зэрлигүүдтэ эсэргүүсэһэн ...арадай Эсэгэ ороноо хамгаал... түрүүшын жэлдэ манай ...онголой республикын Улан... шадарай райондо сэмбэ ...фабрикын фундамент табигда...һэн. Энэ фабрика хадаа сэрэг ...лнүүд соо барилга түхеэрэл...гдэжэ бүд нэхэлгын хоёр станогуудые 1944 ондо ашаг...тушааһан юм.

...рикын барилга ба түхеэрэл...5 онһоо эхилжэ нилээд ехээр ...дээ. Тиихэтэй хамта, бүд нэхэл... дүршэлтэй кадрнуудые бэлэд...дэлмэри ябуулагдажа мүнөө ...болбол түрүүшын ээлжээнэй ...тада үгтэһэн бүхы станогуудта ...лхэ дүршэлтэй хүдэлмэришэд...

...фабрикын коллектив болбол ...тээхи социалистическэ мүры...эн далайсатайгаар дэлгэрүүлэн ...дэлмэри дээрэ һайн амжалта...түйлажа, советскэ ороной ажал...ай ба Улаан Армиин түгэс ...үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр ...Майн 8-ай үдэшэ тус фабри...лектив болбол ноо̄һо болбосо...вэгэ аппарат, ноо̄һо ээрэлгын ...арат ба бүд нэхэлгын 14 ста...ашаглалгада тушаагаа.

...арад зоной түгэс Илалтын ...зорюулһан өөһэдынгөө ажа...лэ ашаглалгада тушаахын зуу...фабрикада хэдэн жэл соо ...лжэ байһан эрхим стаханове... хүдэлмэрииие баярай суг...рэ тэмдэглэһэн байна. Бүд ...мастер Н. Сиваков гэгшэ ...да үгтэһэн 1 аппарадые ту...шаан үгэхэ ба тэрээнэй түрүүшын шалгалтын бүд нэхэлгые эхилхэ хүндэтэ даалгабари абаһан байна. Мүн эрхим мастер Д. Радионов гэгшэ ноо̄һо ээрэлгын станок дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилээ. Эдэ нүхэд болбол ашаглалгада үгтэһэн станогуудые хүдэлмэрилүүлжэ фабрикын баярай нээлтэдэ түрүүшын хэдэн метр сэмбэ гаргаһан байна.

Мүн тэрэшэлэн фабрикын түхеэрэлтэнүүдые ашаглалгада үгэһэнэй баярай заседани дээрэ 29 эрхим стахановецууд правительствын дээдэ шагнал—медальнуудые абаа. Тэдэнэй дунда, фабрикын фундамент табилсаһан эрхим стахановецууд Тимофеевэй хүбүүд, аха дүү хоёр Петр ба Василий, сагаан буурал толгойтой дархан Ситников ба бусад „1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда шэн габьяата ажалай түлөө" гэһэн медаляар шагнагдаа.

— Манай коллектив сэрэг дайнай жэлнүүдтэ энэ фабрикын гол түлэб барилгануудые ба түхеэрэлтэнүүдые дүүргэһэн юм. Энхэ амгалан сагай эхилһэнһээ хойшо манай фабрика нилээд ехээр үргэдхэгдэһэн ба сэмбэ мүн бусад элдэб бүд нэхэхэ шадалтай эрхим һайн станок түхеэрэлтээр хангагдаа. Энэ үдэрһөө хойшо манай коллектив Бурят-Монголой республикын ажалшан арадай шухала эрилтэ болохо сэмбэ ба бусад бүдүүдые нэхэн гаргаха байна.

Хүсэтэ станогуудые дүүрэн хэмжээгээрэнь хүдэлмэрилүүлээд байхадаа, манай фабрика болбол 1946 он соо 120 мянган метр эрхим шанартай сэмбэ үгэхэ юм,—гэжэ фабрикын директор Евгений Владимирович Заслов хөөрэнэ.

Ж. ЖАМБУЕВ.

Нүхэр Сампиловта баярые хүргэнэбди

РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр Цыренжаб Сампилов Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын МТС-тэ ерэжэ олониитын хүдэлмэридэ ехэхэн туһаламжа үзүүлбэ.

Ерэһэн үдэрһөө эхилээд нүхэр Сампилов МТС-эй ажал хүдэлмэритэй танилсажа, өөрынгөө ажал хүдэлмэри тухай һонирхолтой хөөрэлдөө трактористнууд ба бусад хүдэлмэришэдэй дунда үнгэргэһэн байна.

Хөөрэлдөө хэхэ зуураа МТС-эй эрхим стахановецууд нүхэд Павлецкий, Цынгуева, Гармаев, Шойнзонов ба бусадтай танилсаад, тэдэнэрэй портредүүдые гоё һайханаар зуража улаан буланда үгөө.

Гадна МТС-эй конторо, улаан булан ба бусад хамтын байрануудаар ябажа, тэндэхи дутуу дундануудыень элирүүлжэ, ямар шэнэ юумэ хэхэ баһыень нягта һайнаар заажа үгэбэ.

Иимэ ехэ туһаламжа хүргэһэндэнь манай МТС-эй дирекци, партийна, комсомольско эхин организацинууд ба баран хүдэлмэришэд уранзурааша нүхэр Цыренжаб Сампиловта халуун баярые хүргэнэ.

Суулгын МТС-эй комсорг Ж. Д. ЦЫБАНОВ.

КЛУБ БАРИЖА ЗАХАЛАА

Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид 200 хүнэй һууритай клуб шэнээр барижа захалба. Энэ клубай дэргэдэ радиоузел, библиотекэ, уншалгын зал байха юм.

Тэрэшэлэн электростанцин барилга дүүргэгдэхэ болоо. Энэ станци колхознигуудай гэрнүүдтэ гэрэл үгэхэһөө гадна тээрмэ ябуулха юм.

Гадна колхознигууд колхозойнгоо центрые культурна ба болбосон болгохые хүсэжэ, үйлсэнүүд ба байшангуудаа тойрон сэбэрлэжэ байна. Мүн гэр бүхэндөө хашаа табихаар хараална.

ЗУНАЙ СПОРТИВНА КРОСС ЗАХАЛАА

Майн 12-һоо майн 20 болтор городой эмхи зургаанууд ба предприятинуудай комсомольско эхин организацинуудаар зунай спортивна кросс үнгэргэгдэхэнь.

Энэ кроссто шалгаран гарагшад майн 29-дэ болохоео байһан республиканска кроссто хабаадалсаха юм.

Тэрэшэлэн майн 25-да городой спортивна обществонууд мүн тиимэ кросс үнгэргэжэ, республиканска кроссто хабаадалсаха хүнүүдые шэлэн гаргаха байна.

Үнгэргэгдэхөө байһан республиканска спортивна кросс болбол, бүхэсоюзна спортивна кроссто хүбүүдэй зүгһөө 2 хүниие, басагадһаа 2 хүниие шалгаан гаргаха юм.

КОМСОМОЛЬСКО АКТИВАЙ СУГЛААН ҮНГЭРГЭГДЭХЭНЬ

Майн 16-ай үдэр залуу харагшадай театрын байшанда Улан-Удэ городой комсомолецуудай активай суглаан үнгэргэгдэхэнь.

Энэ суглаан дээрэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй 15-дахи пленумэй дүн тушаа ВЛКСМ-эй Буряг-Монголой обкомой секретарь нүхэр Б. Семенов элидхэл хэлэхэ байна.

Загаһанай заводуудай амжалтанууд

...алгата ба түүхэтэ сталинска ...эй түсэбөөр хараалагдаһан ...үйлнүүдэй нэгэн болохо, эдеэ ...родуктнуудые элбэгжүүлхын ...анай республикын загаһанай ...үйлдбэриин коллективүүд эршэм...лэсэжэ байна. Загаһанай ажа...ин заводууд, комбинадууд бо...аһанай ажалтай колхозуудай ...ин урда тээхи социалистичес...н үргэнөөр дэлгэрһэн бай... „Байкалрыбтрест" апрелиин ...рбэн һарынгаа түсэб загаһа ...129,4 процент дүүргэһэн ба ...онсервэ гаргаха апрелиин түсэ... процент дүүргэжэ, гүрэн... шанартай загаһа тушааһан

...эй Верховно Соведэй сессиин ...документнүүд ба арадай ажа...гээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ...сталинска табанжэлэй түсэ...гжэһоп республикын загаһа...лективүүд үйлэдбэриин эрхим ...үүдые түйлажа майн һайндэ...эй үндэр бүтээсэтэйгөөр уг...

...нска загаһанай заводой кол...иректорынь нүхэр Кушеев) хахад жэлэйнгээ түсэбые 1946 оной түрүүшын дүрбэн һара соо загаһа барилгаар 110,4 процент дүүргэжэ, Байкалрыбтрестын системэдэ түрүү һуури эзэлжэ гараба. Тус завод үшөө февраль һарада БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой дамжуулгын улаан тугта хүртэһэн юм. Теэд энэ тугаа мүнөөшье хүртэр алдангүй шанга барижа байна.

Загаһанай продукциие орондоо элбэг дэлбэгээр оруулха зорилготойгоор эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, Илалтын үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтаһан заводууд үшөө олон бии байна. Жэшээлхэдэ, Усть-Баргажанай моторо-рыболовецка станци (директорынь нүхэр Чиркоз) дүрбэн һарынгаа түсэб загаһа барилгаар 177 процент, Яруунын рыбзавод (директорынь нүхэр Банщиков)—147,5 процент дүүргэһэн байна.

Усть-Баргажанай загаһанай консервна завод мүрысөөндэ оролсожо, жэлэйнгээ түсэб 100,2 процент дүүргэһэн байна. Бригада ба хүдэлмэришэдэй өөһэд хоорондын мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаһандаа энэ завод ажалай иимэ амжалтануудые түйлаа.

И. ОЧИРОВ.

195 радиоточко тодхогдобо

...Монголой „Союзтехрадио... ...ллектив радиогой бүхэсоюз...дэрлэлгые үндэр амжал...ээр угтаба.

...оллектив апрелиингээ ту...оруулалгаар 175 процент ...һээ гадна, тэрэ һара соо...ээр гурбан радиоузел бай... нэгэ радиоузел шэнэдхэн заһабарилһан, 9 километр утатай лини татаһан ба 195 радиоточко тодхоһон байна.

Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриие эрхимээр үнгэргэхэ хэрэгтэ стахановецууд нүхэд Федор Панушков, Иван Романенко, Иосиф Михайлов гэгшэд эдибхитэйгээр хабаадалсабад.

Шолом Алейхем

(Нүгшэһэнһөөнь хойшо 30 жэл гүйсэһэнэй ойдо)

Еврейскэ арадай гайхамшагта уранзохёолшо Шолом Алейхем 1859 оной мартын 2-то Украинын Переяславе городто түрэһэн юм. Тэрэнэй үнэнтэ нэрэнь Шолом (Соломон) Рабинович болоно. Өөрынгөө бага наһанай жэлнүүдые Полтавска губерниин Воронкове гэжэ һууринда үнгэргөө. Хожомой үедэ бэшэһэн «Ярмагһаа бусахадаа» гэһэн һонирхолтой һайхан номдоо ухибүүн ябаһанайнгаа тухайда дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Эсэгэнь тэндэхи баян хүнэй тоодо байгаа, эхэнь лавкада наймаалдаг ажалтай һэн. Хүүгэдынь олон ба бишиханууд байба. Воронкове гэдэг тосхонойхид еврейскэ хуушанай байдалаар ажаһуудаг байгаа. Тиимэһээ газар дэлхэйн байгуулга болон арад зоной байдал тухай эндүүтэй мунхагаар ойлгодог һэн.

Эхин һуралсалаа Шолом Алейхем шажанай талаар олобо. «Хедер» гэжэ шажанай удхатай хуушанай еврейскэ һуралсалай газар байдаг байгаа. Тэндэ гам хайрагүй сохихо ба бага зэмын түлөө хэһээхэ хүшэр хүндэ байдалые тэрэ тэсэбэ. Хойто наһанай элдэб аюулта тама зоболонгоор бишихан һурагшадые айлгадаг байгаа. Тэрэ «Хедер» хүүгэдэй бодол һаналые хэндэшье хэрэгтүй элдэб худал хуурмаг үгэнүүдээр төөрюулдэг байгаа бэлэй. Гэбэшье, гараха түрэхын һонор хурса ухаатай, хамагые үнэн зүбөөр мэдэхэ хүсэлтэй бишихан Шолом эдэ бүхы үгэнүүдтэ һэжэгтэйгээр хандадаг байһан юм.

Шолом бишихандаа хүхюун энеэдэтэй, наадаша солбон, нүхэдэйнгөө дунда эдибхи зоригоороо илгардаг хүбүүн байба. Ой модо болон уһа голой уужам сэнхир эрье нута тээшэ зайжа ябаха ехэ дуратай байгаа. Тэрээнэй багаханда Шмулик гэжэ үншэн хүн үнэтэ һубад шэмэгтэ, шулуун ордонууд болон алтанай дараан тухай ульгэр хэлэдэг байба. Тэрэ ульгэрэй хобдог хомхой һүйтэ муухай эзэд ба түлмэр һайхан сэдьхэлтэй, зоригтой бүшуу баатарнууд тухай ходо һанажа ябадаг байгаа.

Тэрээнэй эсэгэ Нохум Рабинович хүбүүгээ уезднэ һургуулида эльгээбэ. Тэрэнь тиихэ үедэ айхабтар ехэ, дуулдаагүй эрид алхам байгаа. Шолом ород хэлэндэ һуража, ород классигуудай зохёолнуудтай танилсажа эхилээ.

1879 ондо 20 наһатайдаа түрүүшынгээ зохёолые «Гацефири» гэжэ хуушан еврейскэ хэлэн дээрэ гарадаг газетэдэ толхаглаба. Тэрэнь «Хоёр шулуун» гэһэн зохёол бэлэй. 1883 ондо Шолом Алейхем еврейскэ арадай хэлэн дээрэ статья бэшэжэ гаргаба. Одоол тиихэдэ тэрэнэй бэшэһые үргэн олон арад зон уншажа ойлгохо арга олобо.

Уранзохёолшо болоһон Шолом Алейхем «Бишихан хүсэл зорилгото бишихан зонууд» гэһэн ном зохёожо, өөрынгөө түрэһэн гараһан газар нютагаа алдар солотой ба хаа хаанагүй мэдэгдэхэ болгобо. Мүн тэрэ номынь өөрыень литературын түрүү хүнүүдэй дэргэдэ шэлжэн оруулаа.

Тэрэнэй удаа «Стемпеню», «Поселе-Соловей» гэһэн хоёр романуудые бэшэжэ дүүргэбэ. Киевэй еврейскэ баяшуулые харуулһан «Якнегоз» гэжэ хатуу хурса удхатай комеди зохёобо. Тэрэ комеди соо өөһэдыгөө элитэ таниһан баяшуул комедиие хориглохо тухай хаанай цензурида дурадхан хандаба. Комедиин политическэ хурса удхые мэдэрһэн цензура тэрэ дары зохихо хэмжээнүүдые абажа, тус комеди харуулагдахаяа болюулагдан хориглогдоһон байна.

1894 ондо «Тевье-Молочник» гэжэ гайхамшагта циклын эхин түрүүшын рассказууд бэшэгдэбэ. 1903 ондо али бүхы үргэн дэбжэжэ ябаа талантнуудые өөдэ татан һонирходог Алексей Максимович Горький Шолом Алейхемтэй танилсаба. Тэрэ үедэ Шолом Алейхем М. Горький гэгшэтэй эхин түрүүнээ уулзаба. Еврейскэ литературын эрхим зохёолнуудые согсолһон ехэхэн сборник хэблэхэ тухай тэдэнэр хэлсэһэн байба. Гэбэшье, тэрэ сборник тэрэ үедэ тудалдаһан онсо шалтагаануудһаа хэблэгдэжэ шадагдабагүй.

1903 ондо хамтаалха ямаршье хүсэгүй еврейскэ үгытэй арад олониие хюдаһан кишиневско аюул, һүртэ һүйдхэл хюдалга болобо. Тэрэ хадаа Россин түрүү болбосон хүнүүдэй дура сэдьхэл хүдэлгэн, уур сухал түрүүлэн байба. Тэрэ үеын эрхим уранзохёолшод энэ хэрэгтэ эсэргүүсэн эмхидэбэ.

Шолом Алейхем энэ хэрэгээр Лев Толстойдо, Короленкодо, Чеховтэ болон А. М. Горький гэгшэдтэ хандажа бэшэбэ. Шуһата һүйдхэл хюдалгаһаа хохидогшодто зорюулагдаһан «Туһаламжа» гэһэн сборнигто оруулагдаха тэдэнэрэй зохёолнуудые абаха тухай Шолом Алейхем дээрэ тоологдогшодто хандаһан байба. «Хамаг үндэһэ яһатанай дунда хеморол гаргадаг гансахан лэ хаанта правительство мүн энэшье хэрэгтэ гэмтэй байна»,—гэжэ өөрынгөө харюу бэшэг соо дэлхэйдэ алдар нэрээрэ суурхаһан Л. Н. Толстой тодорхойлон бэшэбэ. Тэрэ үеын түрүү һанал үзэлые ударидагша А. М. Горький ба арадай хэрэгэй түлөө сухаришагүй тэмсэлшэ Шолом Алейхем хоёр хоорондоо нягта холбоотой болобо.

1905 оной революцияар һандаран айлгагдаһан хаанта засаг хамаг буһалгаа хүдэлөөнүүдэй түлөө харюугаа абажа, 1905 ондо еврейскэ шэнэ һүйдхэл хюдалгануудые эмхидхээ. Арад зоной үзэһэн тэрэ ехэ ядаралые өөрынгөө бүлэнэртэй хамта Шолом Алейхем Киев городто байжа хараһан юм. 1906 ондо тэрэ болбол Россин городуудаар ябажа, өөрынгөө зохёолнуудые һонирхуулан уншадаг байба. Тэрэ үедэ тэрэнэй алдар нэрэнь үргэн арадай дунда һайшаагдан дурлагдадаг байгаа.

Тэрээнэй 1910 ондо бэшэһэн «Мотл-хүбүүн» гэжэ рассказые уншаад А. М. Горький бэшэбэ: «Танай эльгээһэн номые абажа уншаад сэдьхэлээ хүдэлһэндөө энеэһэн ба уйлаһан байнаб. Энэ ном арадта дурлаһан һайн, сэсэн, гайхамшаг дурлалаар дүүрэн, гарыетнай шангаар адхан баясанаб».

Мүн арадай дундаһаа гараһан талантта хүнүүдэй тухай «Төөрижэ ябагша одод» гэжэ зохёол 1909 ондо бэшэбэ. 1905 оной хүдэлмэришэдэй жагсаалые хаанта засагай буудаһан тухай «Потоп» гэжэ ехэхэн зохёолоо. 1912 ондо бэшээ. Мүн ямаршье зэмэгүй Вейлик гэжэ еврейе худал хуурмагаар хардажа сүүдлэһэн тухай «Шуһата зугаа» гэжэ хаанта засагай үнэн бэшэ хуули болон сүүдтэ дураа гутаһан зохёолоо бэшэбэ.

Шолом Алейхемэй бэень муудаһан дээрэһээ тэрэ болбол урда зүгэй урин дулаан наранда аргалуулха гэжэ ошобо. Тэрэнэй Германида байхада нэгэдэхи империалистическэ дайн эхилбэ. Тэрэ дары тэндэ байгаа ондоо ород хүнүүдээр Берлин эльгээгдэбэшье, дайнда хабаадаагүй байһан Дани тээшэ зугадан мултарха арга олдоһон байна. Амидаран байха ямаршье зөөритүй, улбэр үбшэн бэетэй Шолом Алейхем тэндээ нэгэ хэдэн һарые үнгэргэбэ.

1914 ондо Шолом Алейхем Нью-Йорк ошобо. Тэндэ байхадаа өөрынгөө түрэһэн эхэ нютагтаа ошохоёо шармайн оролдожо байдаг байгаа. «Дайнай дүүрэмсээр түрүүшын пароходто һуужа би өөрынгөө инаг Россида ошохоб»,—гэжэ тэрэ хэлэдэг байһан бэлэй.

Гэбэшье, тэрэнэй үбшэниинь өөрынгөө муу хэрэгые хэһээр лэ байба. Тэрэнэй наһанай жэлнүүд тоотойхон болоһон байгаа. Дэлхэйн дайнай жэрхэмшэгтэ муухай үлэгдэлнүүд тэрэнэй улбэр үбшэн сэдьхэлдэ хүндэ ашаан болон бэе тамирыень улам муудхааба.

Шолом Алейхем 1916 ондо майн 13-да Нью-Йоркдо 57 наһатайдаа нүгшэһэн байна. Тэрэнэй хүүрэй хойноһоо хэдэн 100 мянган хүнүүд үгэ дуугүй, уйлхаар гашуудалтайгаар үдэшэн ябаһан юм. «Минии хаанашье наһа дүүрэбэл намайе аристократуудай, дээгүүр нэрэтэ зөнүүдай болон баяшуулай дунда хүдөөлүүлхэгүй, харин юрын хүдэлмэришэ еврейнүүдэй дунда хүдөөлүүлэгты»,—гэжэ өөрынгөө захяа бэшэг соо дурадхаһан байгаа.

Манай советскэ Эхэ орон соо тэрээнэй бэшэһэн зохёолнууд хэдэн олон хэлэнүүд дээрэ оршуулагдажа, үргэн олон уншагшадта һонирхогдон абтаһан байна. Мүнөө тэрээнэй зохёоһон пьесэнүүд Москва, Киев, Одесса, Биробиджан гэхэ мэтэ городуудта ехэхэн һонирхолтойгоор харуулагдана. Еврейскэ литературын гайхамшагта классик, арад зоной ядаралта хүндэ байдалые өөрынгөө зохёолнуудта харуулһан ба арадай дундаһаа гараһан эрхим тэмсэлшэдэй эдибхи зоригые һайхашаан дуулаһан Шолом Алейхемэй зохёолнууд ба алдар нэрэнь советскэ арадуудта мартагдахагүй ба ойро байна.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

...хтын малшадай түрүүшын амжалтанууд

★

Б. ШАГДЫРОВ
ВКП(б)-гэй айкомой секретарь

★

...шэнэ табанжэлэй түрүүшын ...1946 оной нэгэдэхи квартал...дээр Кяхтын аймагай малшад ...анска социалистическэ мүры...жа түрүү һуури эзэлһэн байна. ...колхозууд адуу малай үбэлжэл...ээр эмхидхэжэ амжалтатайгаар ...байха юм.

...эй гурбан һара соо эбэртэ ...-12 процент, хони ямаан 19 ...нээ. Түл абалгые хүсэн ту...лтэйгээр угтажа, тэрэниие ...ондо оруулхын түлөө ехэ...гаргаһан байна. Колхозуу... абаһан тугалнуудһаа нэгэ...й хороогүй. Хэрбээ үнгэрэгшэ ...эхи квартал соо аймаг дотор ...толгой хурьган гаргалһан ...энэ жэлдэ оройдоо 4 хурь...н байха юм.

...лшээриие зүбөөр хэрэглэн, ...гамтайгаар гаргашалһа... аймагай колхозууд тарилгын ...эй болохо тэжээл нөөһэн ...зуура колхозуудай үхэр ...шэнээн доошоо ороогүй

...малажалые хүгжүүлхэ гүрэ...дүүргээгүй байһан Кяхтын ...гол шалтагаануудай нэгэн ...бүриин малай угаа ехээр ...ябадал болоно. Жэшээлхэдэ ...колхозууд нелондо 100 толгой ...—8 унага, 100 толгой ...—31 тугал. 100 толгой ...—60 хурьга абажа, ондо ...байха юм. Ороонсй кампаниие ...хэрэгтэ олонхи колхозууд хай...хандаһан ба түрэхэ малые ...харууһалха тушаа анхараагүй

...айраха ябадалтай энэ жэлдэ ...хэгдэнэ. Тиин, 1946 ондо 100 толгой гүүн бүриһөө—50 унага, 100 толгой үнеэн бүриһөө—90 тугал, 100 толгой хонин бүриһөө 110—120 толгой хурьга абаха арга боломжотой байнабди.

Мүн 1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбэй аймаг соо дүүрээгүй байһан шалтагаанай нэгэниинь үбһэ тэжээл багаар абаһан дээрэһээ бололсоно. Аймагай колхозууд сабшалангай газарые уһалха, утэгжүүлхэ, буртаг үбһэнһөө сэбэрлэхэ тушаа ямаршье оролдолго гаргадаггүй байһан юм.

Мүнөө жэлдэ сабшалан һайжаруулха түсэб аймагай колхоз бүхэндэ хүргэгдэһэн байна. Апрелиин 25-ай мэдээгээр колхозууд һубаг канавануудаар газар уһалха түсэбөө—53,4 процент, һайрамай уһаар уһалха түсэбөө—185 процент дүүргэһэн, тэрэшэлэн сабшалангай газарай модо шулуу, шугы бургааһа сэбэрлэхэ мэтые эмхитэйгээр үнгэргэһэн байха юм. Аймагай колхозуудаар герасимовска звенонууд эмхидхэгдээд, сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие оролдосотойгоор ябуулжа байна. Герасимовска звеное даагшад аймагай колхозно һургуулида ерэжэ, 10 хоногой болзортой курсада хабаадалсаа һэн. Энэ халаа 1946—1947 онуудта гектар бүриин 20—25 центнер үбһэ хуряаха тэмсэлэй түрүүшын алхам боложо үгэнэ.

Адуу малай тоо бүридхэл хэхэ хүдэлмэри аймаг дотор яһала һайжаруулагдаһан байна. Хэрбээ 1945 оной сентябриин 1-эй мэдээгээр малай тоо бүридхэл хэлгэдэ хэдэн дутуунууд байгаа һаа, 1946 ондо энэ хүдэлмэри нилээдгүй гуримшуулагдаба. Тиигэбэшье, адуу малай тоо толгой, тэжээл болон малажалай продуктнуудые бүрин бүтэн байлгахын түлөө тоо бүридхэлые улам һайжаруулха хэрэгтэй.

Фермэнүүдые даагшад болон малажалай хүдэлмэришэдые һэлгэхэ ябадал һүүлэй хахад жэл соо болюулагдаһан байна. Энэ хадаа адуу малые харууһалхадаа эзэн бусаар хандаха ябадал усадхаха, тэрэшэлэн малшадай үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ арга олгоо. Мүнөө үедэ аймагай газарай таһаг болбол зоотехник, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд болон бусад кадрнуудаар хүсэд болонхой. АЗО-гэй зүгһөө колхозой фермэнүүдые хүтэлбэрилхэ, участок, пунктнуудай зооветеринарна мэргэжэлтэйтэ туһаламжа хүргэхэ ябадал яһала һайжарба.

Энэ халаа моридые—98,7 процент, эбэртэ боди малые—99,6 процент, хони ямаадые—99,5 процент, гахайе—100 процент бүрин бүтэн байлгаха арга олтоо.. 1946 оной нэгэдэхи квартал соо аймагай олохон колхоз, фермэ, бригада болон малшад горьтойхон амжалтануудые түйлаба.

«Пограничник» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов, партийна организациин секретарь нүхэр Замбалаев) үбэлэй үедэ нэгэшье толгой адуу мал хороонтүй амгалан тайбанаар ондо оруулаа. Энэ колхозойхид үбэлэй бэлшээриие зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар, апрель, май соо бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл нөөһэн байха юм. Энэ туранхай гү, али үбшэн мал үгы байна. Мүнөө үедэ дээрэхи колхоз ороонон кампаниие һайнаар үнгэргэжэ байха юм. Аймаг соо дэлгэрһэн колхоз хоорондын мүрысөөндэ илажа, энэ артель аймгүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг абаа.

«Улаан Субагта» (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Дамбаев), Ленинэй (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Самодуров), Кировэй (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Чебаков), Болше-Лугска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Улаан табангуут» колхозууд адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэбэ.

Тэрэшэлэн хэдэн олон фермэнүүд адуу малаа оролдосотойгоор харууһалжа, үбэлые амжалтатайгаар дабаба. «Улаан табангуут» колхозой хонинон-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд аймагай солото хонишон нүхэр Лодомпиловой хүтэлбэри доро эмхитэйгээр ажаллажа, бүхы хонидоо бүрин бүтэнөөр ба тобир таргаанаар ондо оруулһан байна. Байгша оной январиин 1-һээ апрелиин 1 хүртэр тус фермын хонид 30 процент нэмээ. Мүнөө 470 шэнэ түлнүүдые хүлеэжэ абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр өөдэнь болгожо байха юм. 1945—46 онуудай үбэлжэлгын үедэ тус фермын 1500 толгой хонид үбэлэй бэлшээридэ ябажа гараа. Тэрэнэй ашаар, нилээдгүй ехэ тэжээл арбилагдаба. Мүнөө энэ фермэ хонидоо зунай бэлшээридэ гаргаха бэлэдхэл хэжэ байна.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонинон-товарна фермын хүтэлбэрилэгшэд (даагшань нүхэр Свинин) энэ оной нэгэдэхи квартал соо хони ямаадай тоо толгойе 30 процент нэмээжэ, һайн жэшээ харуулба. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой СТФ, «Улаан табангуут», «Красное Знамя», «Улаан субагта», Ульяновой нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай МТФ-нүүд үбэлжэлгые гарза гайгүйгөөр үнгэргэһэн байха юм.

Адуу малые харууһалха баялиг дүршэлтэй болоһон түрүүшүүл аймаг соо баратдашагүй олон байна. Тэдэнэй дунда «Пограничник» колхозой МТФ-е даагша Ганжуров, СТФ-е даагша нүхэр Сультумова, Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишод Сосорова, Дымбрылова, һаалишан Шаныгина, Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша Зарубина, моришон Замбалаев, Субагтын сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой моришон Доржиев, хонишон Цыбикова, һаалишан Тулугурова ба бусад оролсоно.

1945—46 ондо адуу малай тоо толгойе бүрин бүтэн байлгаһанай ашаар, аймагай хэдэн олон малшан ажалай нэмэлтэ түлбэринүүдые абаа. Жэшээлхэдэ, «Улаан табангуут» колхозой хонинной-товарна фермые даагша нүхэр Лодомпилов ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 17 хони ямаа абаһан байха юм. Гадна, энэ колхозой 10 хонишод хамтадаа 71 хони ямаа ажалай нэмэлтэ түлбэридэ абаһан байна. Субагтын сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша нүхэр Овсянкина нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ тугал абаһан байна. Энэ мэтын жэшээнүүд аймаг соо яһала олон.

Малажалые һайжаруулхын түлөө аймагай партийна организаци яһала ехэ хүдэлмэри хэбэ. Коммунистнууд адуу мал һайнаар харууһалха хэрэгтэ үнэн зүрхэнһөө оролсожо, түрүү үүргэ дүүргэнэ. Аймагай түрүү колхоз болохо «Пограничник» артелиин һүнэй-товарна фермые ВКП(б)-гэй членэй кандидат, фронтовик нүхэр Ганжуров хүтэлбэрилдэг байна. «Улаан Табангуут» колхозой түрүү ОТФ-е коммунист нүхэр Лодомпилов хүтэлбэрилжэ, эрхим жэшээ харуулна. Тэрэшэлэн хэдэн түрүү фермэнүүдые коммунистнууд толгойлдог байха юм.

Партийна эхин организацинууд болон хүдөөгэй коммунистнууд колхознигуудай, түбхын түрүүндэ, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда партийна политическэ хүдэлмэри һайнаар табижа шадаа. Фермэ болон гүүртэнүүдээр 45 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр сабшалангые һайжаруулхын түлөө Бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөе үүсхэһэн Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин членүүдэй хандалгатай колхознигуудые танилсуулһан ба адуу малые һайнаар харууһалха, боди болон түлнүүдые хоролтогүйгөөр ондо оруулхын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэһэн байха юм. Мүн тэдэнэр дайшалхы хуудаһануудые гаргадаг байна.

Агитаторнуудай дундаһаа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-гэй тоо бүридхэгшэ комсомолка Балмаева, һургуулиин багша Батомүнкуева, «Улаан Табангуут» колхозой агитатор Гыгмытов ба бусад ойлгуулламжын хүдэлмэриие оролдосотой һайнаар ябуулдаг байха юм. «Улаан Табангуут» колхозой агитаторнууд колхознигуудые парти ба правительствын тогтоолнууд, уласхоорондын оршон байдалтай саг үргэлжэ танилсуулдаг байна.

Малшадай дунда агитационно ойлгууламжын хүдэлмэриин һайнаар табигдаһанай ашаар, манай аймагай колхозууд 1946 оной нэгэдэхи кварталай дүнгүүд дээрэ республика соо түрүүлжэ, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дамжуулгын Улаан туг абаа. Тиигэбэшье, бидэнэр энэ халаа манай түрүүшын амжалта гэжэ тоолоод, харюусалгаяа улам шангадхажа ба зарим колхозуудаар бии байһан дутуунуудаа усадхаха шухала хэмжээнүүдые абажа байнабди.

Манай аймагай колхозуудай зайлашагүй шухала зорилгонууд халаа адуу малаа олошоруулан, гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ улүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлжэ, малажалай продуктнуудые тушааха талаар гүрэнтэйгээ саг соонь тооссхо ябадал болоно. Тиигэбэл манай аймагай колхозууд Улаан тугаа бүхөөр барижа шадаха байна.

„Дүрбэнэй конференциин“ тушаа

ПАРИЖ, майн 10. (ТАСС). Эб найрамдалай договорнуудай хэдэ хэдэн шухала асуудалнууд тушаа хэлсээнүүдые министрнүүдэй Соведэй баталаашье haaнь июниин 15-да эб найрамдалай конференциие зарлаха тухай Америкын Холбоото Штадуудай гүрэнэй секретарь Бирнс гэгшын дурадхалда хэблэлэй гол анхарал хандуулагдана. Июниин 15-да эб найрамдалай конференциие зарлахые советскэ делегаци буруушаагаагүй, тиигэбэшье Бирнсын дурадхалда эб найрамдалай договорнуудай зүбшэгдэhэн проектнүүд эб найрамдалай конференциин эхилхэhээ урда зохёогдоhон байгаа бэлэй гэhэн шухала заhабари оруулба. ондо ондоо hанамжанууд усадхагдаагүй haa, конференци болтор мүнөө байгаа договорнуудай проектнүүдые конференци зүбшэжэ шадаха аал гэжэ Советскэ талаhаа Бирнсдэ асуудал табигдаhан байна. Энэ асуудалда харюу үгтэбэгүй.

Эб найрамдалай конференцидэ ямар үүргэ олгогдохоб гэhэн асуудалда харюу тэрэшэлэн үгтэбэгүй. Энээн тушаа шиидхэбэринүүдэй ёhoop эб найрамдалай конференци болбол гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведээр бэлэдхэгдэhэн эб найрамдалай договорнуудай проектнүүые, зүбшэн хэлсэжэ үзөөд, өөрынгөө hанал бодолые эб найрамдалай зохид таарамжатай договорнуудые баталха союзна державануудай үзэмжэдэ табиха ёhотой байгаа. Эб найрамдалай конференциин эхилхэhээ урда эб найрамдалай договорнууд тушаа хэлсээнэй түйлагдаагүй haa, конференциин hүүлээр тиимэ хэлсээн бэелүүлэгдхэ юм гэжэ найдажа болохоор гү гэжэ асуугдаха ёhотой болоно.

Американска дурадхал хадаа агуухэ державануудай хоорондохи эб найрамдалые эбдэхые оролдодог ба парижска хэлсээнэй эхилhэнhээ хойшо тэрэнэй бүтэлгүйе зүгнэжэ байгаа хэблэлнүүдтэ ехэ зохид юумэ хэжэ үзэбэ. Эдэ газетэнүүд парижска сессиин «ядаржа тулишаhан» тухай, гол шухала асуудалнуудай талаар хөөрэлдөөнүүд байhан hуурihaa саашаа дабшахаа болишоо» гэжэ байжа эдэ газетэнүүд хашхаралданад. Тэдэнэр хадаа советскэ делегациин позициие худалаар харуулжа байhандаашье тогтонгүй советскэ делегаци хадаа июниин 15-да эб найрамдалай конференци зарлахые буруушаагаа юм ха гэхэ мэтээр уншагшадтаа худалаар мэдээсэнэд.

Бирнсын дурадхалай удхагүйгынь ба тэрэнэй бодото дээрэ бэелүүлэгдэхэ аргагүйгынь аяар мүнөөдэрhөө эхилжэ хэдэ хэдэн шэнжэлэгшэдэй тоолодог байhаниинь элитэ байна. Энэ хадаа английска зарим газетэнүүдтэ мүн хабаадаха байна. Жэшээлхэдэ, агуухэ державануудай хоорондо хэлсээнэй түйлагдаагүй байтарань эб найрамдалай конференци тухай эрилтэ болбол тэрээнэй бэелүүлэгдэхэгүй байhаниие мэдэрhэн ябадал болохо гэжэ «Манчести гардиан» бэшэнэ.

Зарим хүнүүд эб найрамдалай сепаратна договор баталха тухай дурадхалые дахин дабтажа эхилбэ. Тусгаарлабал, «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын парижска хэблэл мүнөөдэр тиигэжэ бэшэнэ.

Тиимэ дээрэhээ бии болоод байhан байдалhaa мултаран гараха гансахан лэ арга юуб гэхэдэ союзна державануудай эртын шиидхэбэринүүдтэй тааралдуулан эб найрамдалай договорнууд тушаа зүбшөөлэй хангагдаhанай hүүлээр эб найрамдалай конференциие зарлаха гэhэн советскэ делегациин дурадхал болоно. Гэхэтэй хамта энэ гансахан лэ зүб харгые арсаха ябадал хадаа эб найрамдалай договорнуудые баталха хэрэгые таhалдуулhанай түлөө харюусалгые бэедээ даажа абаhан хэрэг болохо гэжэ элитэ байна.

Нэгэдэмэл нацануудай организациин социальна асуудалай талаар комиссиин шиидхэбэри

НЬЮ-ЙОРК, майн 8. (ТАСС). Нэгэдэмэл нацануудай организациин социальна асуудалай талаар сагзуурын комисси болбол профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин түлөөлэгшые комиссиин заседанинуудта ажаглагшаар hуухые уриха гэhэн чешскэ делегат Краус гэгшын дурадхалые 5 голосоор hайшааба. Эсэргүү 2 голос байгаа. Комиссиин түрүүлэгшэ француз Ок, Колумбиин, Перугэй ба Кубагай түлөөлэгшэд энэ дурадхалые дэмжэбэ. Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо англичаниин Гаррис ба греческэ түлөөлэгшэ Аргиропулос гэгшэд эсэргүүсэжэ голосовалба.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци хадаа 56 ороной профсоюзуудай 66 миллион члемүүдые нэгэдхэнэ гэжэ тэмдэглээд, Ок иигэжэ мэдүүлбэ: „Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци болбол манай хүдэлмэриин нилээд ехэ хубида тэрэнэй hанамжануудые тоожо байха ehотой тиимэ Орган гээшэ“. Заседанинуудта хабаадалсахын тула ажаглагшые томилхые дурадхаhан бэшэгые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацида ябуулхые Ок дурадхаба.

Германиин баруун зонодо хүтэлбэрилхы тушаалнуудта элитэ гитлеровецүүдые томилно

БЕРЛИН, майн 8. (ТАСС). „Форвертс“ гэжэ газетэдэ тунхаглагдаhан „концернэнүүдые hэргээн бодхоолго“ гэhэн бэшэгтэ гитлеровскэ журамтай холбоотой байhан сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэд ба дайнай зэмэтэй хуушанай реакционернүүдые шэнэ ажахын аппарадта хүтэлбэрилхы тушаалнуудта томилhон тухай мэдээсэл харуулагдана. Жэшээлхэдэ, Рейнско-Вестфальска электрическэ заводуудые хинаха талаар Соведтэ: Гитлерэй үедэ германска банкын правлениин член байhан ба 14 акционернэ компанинуудые хинаха правлениин ба соведэй член байhан Герман Абс; Гитлерэй үедэ Дрезденскэ банкые хинаха соведэй түрүүлэгшэ байhан Карл Гетц; американска синатор Килгорой зохеоhон сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдэй списогтэ ороhон Кельнын банкир Бальдмар фон Оппенгэйн: Гитлерэй үедэ Рейнско-Вестфальска электрическэ заводуудай нэгэдэлэй түрүүлэгшэ байhан Артур Кепкен гэгшэд ороhон байна.

Рейнско-Вестфальска нүүрhэнэй синдикадые тарааhанай hүүлээр, английска хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop Рурска областьдо нүүрhэ худалдаха ба тэрэнэй сэнгыень зохеохо тайлбарилан хэлэхэдэ нүүрhэнэй синдикат шэнги тиимэл үүргые гүйсэдхэхэ организаци байгуулагдаhан байгаа. Шэнэ организациин правлениин толгойдо Алорс байна, энэ болбол „Гуто Хофнунг“ гэжэ металлургическа заводые хянадаг байха юм. Металлургинүүдэй нэгэдхэл шэнээр байгуулагдаа. Германиин капитулировалхаhа урда гитлеровскэ зэбсэглэлгын имперскэ соведэй член байhан Эрнст Пенсген гэгшэ түрүүлэгшээр томилогдоhон байна. Мүнөө тэрэ хадаа „Ганомаг-Компанида“ хяналтын талаар шэнэ соведтэ hунгагдаhан байна.

„Шэрээнhээ бууха тухай актда“ Виктор Эммануил гараа табиба

РИМ, майн 10. (ТАСС). Римскэ радиогой мэдээсэhэнэй ёhoop, шэрээнhээ бууха тухай актада майн 9-дэ Неапольда Виктор Эммануил гараа табиба гэжэ королевскэ байшангай хэблэлэй бюро соносхобо. Виктор Эммануил хадаа итальянска крейсерээр Порт Саид (Египет) ошобо.

ПАРИЖ, майн 10. (ТАСС). Франс пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, итальянска социалистическэ партиин хүтэлбэрилхы комитет коммюнике тунхаглаба. Король Виктор Эммануилай шэрээнhээ бууха ябадал хадаа Италидахи политическэ байгуулалта тухай асуудалые шиидхэбэрилхэ ёhотой июниин 2-то болохоо байhан референдумэй урда тээхи hэрэмжэлгэ хэhэн монархиин маневр болоно гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ. Королиин принц Умберто гэгшэдэ регентствые даалгаhанай hүүлдэ байгуулагдаhан ушар байдалые тэрэнэй шэрээнhээ бууха ябадал хубилгахагүй гэжэ коммюнике соонь хэлэгдэнэ. Виктор Эммануилай тушаалhaa арсаhан ябадалтай дашарамдуулан, министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ де Гаспери болбол хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ иигэжэ мэдүүлбэ: «Саашанхи хубилалтануудай ямаршье байгаа хадань, өөрынгөө хуби заяае шиидхэбэрилхэ ябадалые референдум ба учередительнэ суглаанда даалгаха гэжэ королевскэ байшангаар үгтэhэн хүндэлэл ёhололой ба эбдэршэгүй үгэ хүсэндөө байха. Энэнь эгээл шухала юм.

Министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшын орлогшо Ненни ба дотоодын хэрэгүүдэй министр Ромита гэгшэдэй хабаадалгатайгаар де Гаспери гэгшэтэй хэhэн хөөрэлдөөнэй hүүлдэ, итальянска коммунистическэ партиин лидер Тольятти хадаа Виктор Эммануил III болбол регентствые принц Умбертодо даалгахадаа үнэнтэ дээрээ шэрээнhээ буугаа hэн гэжэ мэдүүлбэ.

Илалтын үдэртэй дашарамдуулан маршал Тито приказ гаргаба

БЕЛГРАД, майн 8. (ТАСС). Илалтын үдэртэ дашарамдуулан Югославиин зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ маршал Титогой гаргаhан приказ мүнөөдэр толилогдобо.

Энхэ амгалан байдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа демократическа бүхы оронуудтай Югославиин арадууд хамтаран ябаха гэжэ приказ соо хэлэгдэнэ. Югослави болбол өөрынгөө үнэн зүб эрилтэнүүдые хангахые ба нэгэдэхи дэлхэйн дайнай hүүлээр буруугаар булимтаран абтаhан газарнуудые бусаахые шангалан эрижэ байна.

ИЛАЛТЫН ҮДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ БЕЛГРАДТА СЭРЭГЭЙ ПАРАД БОЛОБО

БЕЛГРАД, майн 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр илалтын үдэрэй хүндэлэлдэ сэрэгэй ехэ парад Белградта болобо. Үглөөнэй 9 часта маршал Тито болбол генералнууд ба Арадай Скупщинын президиумэй членүүдэй үдэшэлгэтэйгээр, нэрьемэ овацинуудаар угтагдан центральна трибунада гараба. Тэрэшэлэн центральна трибуна дээрэ Чехословакиин правительственна делегаци: Чехословакиин премьер-министр Фирлингер, чехословацка премьерэй орлогшо Готвальд, Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй Министр Масарик ба чехословацка делегациин бусад членүүд байлсаба. Хажуу талын трибунанууд дээрэ югославска министрнүүд, дипломатическа корпусой членүүд ба генералитет, Улаан Армиин түлөөлэгшэд ба США-гэй, Великобританиин, Франциин, Польшын, Чехословакиин, Болгариин, Румыниин, Албаниин арминуудай делегацинууд байба.

Парадые командалагша генерал-лейтенант Терзин маршал Титодо рапорт үгөө. Фанфарнуудай ба буунуудай зэргэ буудалганууд парадай эхилhэниие соносхобо. Энэ үедэ трибунын хажуугаар Югославска дивизинүүд, алдар габьяата сэрэгүүд винтовконуудые бариад ябабад, тэнгэридэ югославска авиациин дайшалхы самоледуул ниидэн үнгэрбэ. Сэргүүдэй ёhолол баярай марш 40 минутаhaa үлүү саг соо үргэлжэлбэ. Энээндэ ябган сэрэг, авиачастьнууд, морягууд ба милици хабаадаба. Һүүлээрынь морин сэрэг, тэрэнэй hүүлээр артиллери ябаба. Артиллериин хойноhoo мотопехото, хэлхеэ холбооной албанай сэрэгүүд, инженернэ сэрэгүүд үнгэрhэн байна. Дүрбэн час хахад шахуу үргэлжэлhэн парадые бронетанкова частьнууд ябажа дүүргэбэ.

Илалтын үдэрэй ба Прагые сүлөөлhэнэй ойе Чехословакида hайндэрлэбэ

ПРАГА, майн 11. (ТАСС). Нэгэ жэлэй урда тээ, майн 9-дэ, нэгэдэхи Украинска фронтын сэрэгүүд Советскэ Союзай Маршал И. С. Коневой команда доро Чехословацка республикын столица Прагые сүлөөлhэн байна. Энэ ойе Прагын ажаhуугшад бүгэдэ-арадай баяр ёhололой hайндэрөөр тэмдэглэбэ.

Майн 7-до хэдэн зуун мянган пражецууд Прагые сүлөөлhэнэй ба илалтын үдэртэ зорюулагдаhан hайндэртэ хабаадахаар Чехословацка правительствын уряалаар ерэhэн маршал Конев, бронетанкова сэрэгүүдэй маршал Рыбалко, Улаан Армиин бүлэг генералнууд ба офицернүүдые угтаба.

Майн 8-ай үдэр Староместскэ талмай дээрэ олон мянган хүнүүдэй хабаадалгатайгаар митинг болобо.

Майн 9-дэ Страговска стадиондо пражеска гарнизоной сэрэгэй парад болобо. Трибуна дээрэ правительствын членүүд, дипломатическа корпусой членүүд, советскэ генералнууд, гадаадын сэрэгэй делегацинууд байба. Президент Бенеш сэрэгүүдые хаража дүүргэhэнэйгээ hүүлээр трибуна дээрэ гаража үгэ хэлэхэдээ Чехословацка республикын амжалтатайгаар ургаха ба хүгжэхэ ябадалдань шухала болохо национальна нэгэдэлые бэхижүүлхые Чехословакиин арадые уряалба.

Һүүлээрынь маршал Конев үгэ хэлэбэ. Нэгэ жэлэй урда тээ нэгэдэхи Украинска фронтын сэрэгүүд эсэргүүсэжэ байhан немецкэ сэрэгүүдэй үлэгдэлые Генералиссимус Сталинай приказаар бута сохиhон ба уула хада ой модотой газараар тон хүндэ маневр хэжэ, Прагые сүлөөлhэн байна гэжэ маршал хэлэбэ. Маршал Конев болбол шэнэ демократическа үндэhэн дээрэ гүрэнөө зохёон байгуулха ябадалда ниитын дайсанда эсэргүү тэмсэлээр хатуужаhан Чехословакиин арадуудта амжалтануудые хүсэhэн ба Чехословакиин ба СССР-эй ахадүүгэй арадуудай эб найрамдал хэлбэришэгүйгөөр бэхижүүлэгдэхэ гэжэ найдаhанаа мэдүүлбэ.

Маршал Коневой үгэ хэлэhэнэй hүүлээр гадаадын сэрэгэй делегацинуудай толгойлогшод үгэ хэлэбэ.

Сэрэгүүдэй үнгэрhэнэй hүүлээр фабрика, заводууд ба албан газарнуудай хэдэн арбаад мянган ажалшад, спортивна обществонуудай ба организацинуудай членүүд болон hургуулиин hурагшад трибунын хажуугаар үнгэрбэ.

Сүлөөтэ Прага бүхэли үдэрөө илалтын баярые тэмдэглэhэн байна. Городой үйлсэнүүдээр hүни орой болтор ниитын сэнгэлгэ болобо.

Прагые ба бүхы Чехословакиие сүлөөлгэдэ зорюулагдаhан ойн бүгэдэарадай баяр ороной бүхы городууд ба тосхонуудаар болоhон байна.

Илалтын үдэрые Варшавада hайндэрлэбэ

ВАРШАВА, майн 9. (ТАСС). Илалтын үдэртэ зорюулагдаhан Польско республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй парад мүнөөдэр Варшавын эгээл ехэ талмай дээрэ болобо.

Нэгэн солдадай хүүр дээрэ венок табиhанай ёhололой hүүлээр президент Берут үгэ хэлэжэ, немецкэ булимтарагшадые илаhанай ойтой дашарамдуулан сэрэгүүдые ба сугларhан манифестнүүдые амаршалба. Президент болбол немецкэ эзэмдэгшэдээр hандаргагдаhан ороноо hэргээн бодхоохын түлөө эршэмтэй шанга тэмсэхын шухала байhаниие тэмдэглээд сүлөөтэ домократическэ польско гүрэнэй ашаг туhада Европодо энхэ амгалан байдалай хүсэтэ тулгуури болохо Советскэ Союзтай эб найрамдал ба союзые сахиха ба бэхижүүлхын түлөө хүдэлмэрилхые польско олониитые бултыень уряалба.

Маршал Роля-Жимерскиин богонихон баярай үгын hүүлээр ажалшадай жагсаал эхилбэ. Варшавын зуун мянган гаран ажалшад парадта ерэжэ мартагдашагүй hонин hайхан юумые харабад.

Террористическэ бандые сүүдлэхэ процесс Варшавада эхилбэ

ВАРШАВА, майн 10. (ТАСС). Пултускын оршондо террористическэ ябуулгануудые хэжэ байгаа подпольно террористическэ организациин 17 членүүдые сүүдлэхэ процесс варшавска сэрэгэй сүүдтэ эхилбэ. Сүүдлүүлэгшэдэй hандали дээрэ Пултусска округой комендант Котишевский, тэрээнэй орлогшо Закржевский, тэрэшэлэн организациин 15 членүүд hуунад.

Сүүд болбол гэмнэгдэгшэдые асууhанай hүүлээр гэмнэлтын актые уншажа оробо. Актын ёhoop гэмнэгдэгшэд хадаа 1945 оной түрүүшын хахадта шпионаж ябуулха аппарат байгуулжа, отрядуудые эмхидхэhэн ба тэдэниие буу зэбсэгээр хангажа, демократическа ажал-ябуулагшадта добтолхоор бэлэдхэhэн байна Крайовой Армиин (АК) эли гараха үедэ гэмнэгдэгшэд подпольно ажал-ябуулгые үргэлжэлүүлжэ, өөртөө „Роак“ гэжэ шэнэ нэрэ үгэhэн байгаа. Тэрэшэлэн нюуса организациин ударидалга дээрэhээ ерэhэн приказуудые гүйсэдхэхэдөө hургуулинуудта Миколайчигай парти „Польско стронництво людове“ (ПЛС) гэгшые илаха ябадалые хараалhан байна. Энэ илалта хадаа Польшодо засагые тэдэнэй эзэлхэ ябадалые хүнгэдхэхэ гэжэ тэдэнэр найдаhан байгаа. Һунгалтануудта ПЛС-эй илаа хада „лондонско эмигрантска правительство ба Андерсын“ орондоо бусажа ерэхэ тухай тэдэнэр подпольно организацинуудай суглаануудта элеэр хэлсэдэг байгаа.

МУССОЛИНИИН ХҮҮРЫЕ ХУЛГАЙЛАГШАД АРЕСТОВАЛАГДАБА

РИМ, майн 10. (ТАСС). Римскэ радиогой мэдээсэхэнь хадаа, Муссолиниин хүүрые хулгайлгада хабаадалсаhанаа мэдэрhэн хоёр хүниие Милан городой полици арестовалба.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи про...

Майн 9-эй үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, майн 9. (ТАСС) Трибуналай үглөөнэй заседани дээрэ сүүдлүүлэгшэ Деницhээ асуулта үргэлжэлүүлэгдэбэ. Сүүдлүүлэгшэ хадаа далайн уставhaa параграфуудые тооложо, өөрынгөө приказууд ба радиограммануудhaa баримтануудые уншан, зарим нэгэн сэрэгэй событинууд ба зарим операцинуудыешье тон утаар хөөрэжэ үгэhэн байна. Немецко-фашистска дээрмэдэгшэдэй ябуулhан ухасхоорондын эрхэ ба хүн түрэлхитэндэ эсэргүү ябадалнуудые аршалхаяа оролдожо, сүүдлүүлэгшэ хадаа германска уhан доогуур ябадаг онгосонууд хадаа ухэр буунуудтай дээрэhээн үнэндөө сэрэгэй байhан союзнигуудай худалдаа-наймаанай пароходуудые экипажууд ба пассажирнуудтайнь хамта шэнгээдэг hэн гэжэ баталхаар лэмы оролдоно. Теэд Гитлер болбол юрэнхыдөө союзнигуудай бүхы худалдаа-наймаанай пароходуудай экипажуудые үгы хэхэ тухай приказ гаргаhан байhаниинь мэдээжэ. Энэ приказтай танил бэшэб гэжэ Дениц эридээр мэдүүлнэ, теэд тэрэнэй энэ мэдүүлгын hүүлээр, Деницын өөрынь приказ сүүд дээрэ уншагдана. Тэрэ приказ соонь экипажуудые абаргдаха аргагүй болгохо буу зэбсэгээр уhан дорохи онгосонуудые хангаха тухай хэлэгдэнэ. Энэ шэнэ хубилалта хадаа абаргдажа байhан экипажые үгы хэхэ тухай ямаршье „hанаагаа зобохо ябадалые“ усадхадаг hэн, юундэб гэхэдэ добтологдоhон пароход болбол тэрэнэй командын нэгэшье хүнэй абаргдашагүй түргэнөөр шэнгэдэг hэн гэжэ эшэгүүригүй намдуугаар Дениц хөөрэнэ.

Торпедологдоhон пароходуудай экипажуудые абархын тула „абтаhан“ хэмжээ-ябуулганууд тушаа сүүдлүүлэгшэ ута ...
шашана, Имагтал тэмсэл...
гаяа хатуу шанга шэнжэт...
hон дайнай хоердохи хаха...
садай судноуудай экипа...
хуби заяан тухай hанааги...
хоо болиhон шэнгеэр сүүд...
шэ хэлэнэ. Үшөө 1940 оно...
hүүлдэ гаргагдаhан Дени...
каз сүүд дээрэ уншагдаж...
нэй эдэ үгэнүүдэй буруу...
ниие элирхэйлнэ. „Ямар...
нүүдые абарха ба абахаг...
роходой шлюпкэ тухай h...
зобохогүй, уларилай ба...
хуурай газарай ойро байh...
дал энээндэ ямаршье хаба...
байха еhотой. Гансал ...
онгосо тухай зобохо ба ...
лэ ойрын сагта шэнэ амж...
дые түйлахаяа эрмэлзэх...
приказ соонь хэлэгдэhэн б...

Хоёр жэл үнгэрөөд ...
Дениц хадаа бүрил шуhа...
хай приказ бүхы уhан до...
госонуудай командирнууд...
hэн байгаа. „Уhан дээрэ...
ямаршье хүниие абархые...
гэ, мүн тэдэнэртэ эдеэ-хоо...
дукт үгэхэ ябадал эрид ...
но. Имагтал сэрэгэй hон...
зарим нэгэн хүнүүдые аб...
рэгтэй тагнуулай мэдэ...
абажа болохо тухай хэлг...

Уhан дорохи онгосону...
пажуудые хайра гамгүй...
шэрүүн байхаар хүмүү...
hэм гэжэ үглөөнэй за...
хаагдахын урда тээ сүү...
шэ тон лэ hонирхолтой ...
хэнэ. Элбэг хүсэнүүдгүй...
ни хадаа гансал иимэ ...
ямар нэгэн амжалта түй...
лохо байгаа гэжэ энэ хат...
га ябадалай шухала б...
тэрэ үндэhэлнэ.

Сүүдлүүлэгшэ Дениц...
та үдэшын заседани бол...
шолуулагдана.

Майн 9-эй үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ майн 9. (ТАСС). Трибуналай майн 9-эй үдэшын заседани дээрэ сүүдлүүлэгшэ Деницhээ тэрэниие үмөөрэгшэ Кранц-Бюллер асуулта хэжэ үргэлжэлбэ. Бүхы гитлеровскэ заговорто хабаадалсаhан тухай гэмнэлтэhээ өөрыгөө зайлуулхые оролдожо, 1945 оной майн 1-дэ Гитлерэй hүүлдэ гүрэнэй толгойлогшо болоhонhoo хойшо политическэ ажал-ябуулгада өөрыгөө хабаатай байhанаар тоолоноб гэжэ Дениц мэдүүлнэ.

Гитлеровскэ партида хабаатай байhанаа арсангүйгөөр, Дениц иигэжэ мэдүүлнэ: „1944 оной январиин 30-да би фюрерhээ алтан партийна значок абаhан байнаб, энээгээрээ би партиин хүндэтэ член болоо hэм би гэжэ багсаанаб“.

Энээнэй hүүлдэ Дениц болбол Гитлертэй уулзаhан тухайгаа тодорхой мэдүүлгэ үгэнэ. Тиихэдээ тэдэ уулзалгануудаа юрдөөл паралууд, уhан-сэрэгэй хүсэнүүдые харалга ба бусад газарта болоhон имагтал сэрэгэй уулзалганууд шэнгеэр харуулхаар оролдоно. 1943 оной январиин 30 haa хойшо Германиин уhан-сэрэгэй хүсэнүүдэй главнокомандалагша байhан Дениц хадаа өөрыгөө юрдөөл „уhан сэрэгэй хүсэнүүдэй түрүүшын солдат“ байhанаар соносхожо, гитлеровскэ Германиин политическэ ажал-ябуулгада ...
хабаатай байhаниие али ...
арсана. Теэд гитлеризм...
нүүдтэ“ зүбшөөрэнгеэр ...
ба Гитлерээр омгорходо...
гэжэ Дениц мэдэрнэ.

Үмөөрэгшэд Кранц-Бю...
мерс, Батернзер ба бу...
ницhээ зэргэ асуулта ...
но үдэшын заседании...
сүүдлүүлэгшэhээ асуу...
лийска гэмнэлтын тү...
Максуэлл-Файф гэгшэ ...
нэ.

Гитлеровскэ толго...
политическэ ажал-ябуу...
баададаггүй байhан хэ...
Деницын худал хуурма...
hаниие гэмнэгшэ болб...
тын үедэ элирхэйлээд, Г...
уhан-сэрэгэй хүсэнүүдэ...
командалагша байhан Де...
Гитлертэ болодог зүб...
ходо байлсадаг байгаа ...
дорхойлно. Тэрэ зүблөө...
рэнь эгээл элдэб янзы...
ровскэ түсэбүүд ба тэдэ...
лүүлхэ арга ба хэмжээ...
шэн хэлсэгдэдэг байга...
дээрэhээ, Дениц болбо...
ровскэ заговорщигууда...
ябадалта ажал-ябуулгану...
хүсэд мэдэхэ байhан бо...

Сүүдлүүлэгшэ Дениц...
шанхи асуулта майн 10-...
нэй заседани болтор ...
лагдана.

Палестинскэ асуудал тушаа американска коми... элидхэлые ливанска дэпутадуудай палатын буруу...

ЛОНДОН, майн 7. (ТАСС). Ливанска депутадуудай палата болбол гурбан час соо үргэлжэлhэн заседаниин hүүлээр палестинскэ асуудал тушаа англо-американска комиссиин элидхэлдэ хэлэгдэhэн рекомендацинуудые буруушааhан резолюци нэгэн hаналаар майн 7-до абаба гэжэ Рейтер агентство Бейтрутhээ мэдээсэнэ.

Эдэ дурадхалнууд хадаа арабска оронуудай hанал хүсэлэндэ ... аюулгүй ба энхэ амгалан ... татаха байна гэжэ резолюци...

Депутадуудай палата болб...
территори дээрэhээ английск...
бултыень гаргаха ба тэрээ...
нан байдалые олтуулха ту...
тэрэшэлэн резолюци сооги...

Греческэ засагуудай ябуулhан террорто эсэргүү... хэhэн Француэска ВКТ-гэй буруушаал

ПАРИЖ, майн 8. (ТАСС). Бүгэдэниитын Ажалай Конференциин Бюро (ВКТ) болбол майн 1-эй урдахана Афинада болоhон томонууд тулалдаануудай тухай мэдээсэлые абаад, Грециин премьер министртэ иимэ телеграмма ябуулба гэбэл: «Бүгэдэниитын ажалай Конфедераци болбол Грециин профсоюзуудай организацинуудта ба ороной профсо...
рим нэгэн ажал-ябуулагшад...
дабтагдаhанда эсэргүүсэжэ ...
буруушаана. Конфедеральна ...
терророй хохиролнууд үшөө ...
тална ба заагдаhан событи...
харюусалгые греческэ пра...
тохоно.

Форд ба Крайслер гэгшэдэй автозаводуу... үйлэдбэрилгэ зогсоогдобо

НЬЮ-ЙОРК, майн 10. (ТАСС). Ассошэйтед пресс агентствын корреспондетын Детройдhoo дамжуулхань хадаа, булад ба авточастьнуулай дутаhан дээрэhээ ба горнягуудай хэhэн забастовконуудай уршаг шалтагаанаар нүүрhэнэй дутагдаhанhaa боложо өөрынгөө бүхы заводуудай үйлэдбэрилгые зогсоохо тухай Форды... соносхобо.

Крайсперай ба „Дже... торс“ гэжэ автомобиль... нууд ойрын үдэрнүүдтэ ... заводуудта үйлэдбэри... соохомнай гэжэ соноско...

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМ...

АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэв) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80: зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов партийной жизни и промышленности —7-89. сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.). об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00608. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР